

LIETUVIŲ DESPERATIŠKAS PABĖGIMAS IŠ RUSIJOS

Spalio penkioliktąją per visus televizijos kanalus buvo perduota karšta naujiena apie "sovietų žydų" pabėgimą iš Kaukazo kurorto, pagrobų sovietinį keleivinį lėktuvą. Lėktuvas buvo priverstas nusileisti, vos išskridęs į Turkijos teritoriją. Per pagrobimo grumtynes buvo nukauta lėktuvo stiuvardės, sužeisti abu pilotai ir vienas keleivis. Turkai apsišprendė, paaiškėjo vėliau, neišduoti pabėgusiųjų.

Tuo pat žinia buvo pildyta, kad pagrobėjai buvo "Lietuvos žydai", kurie norėtų išsiveržti iš Sovietų Sąjungos.

Bet vėliau žinios buvo iššifruotos, patikslintos ir jų tikimo tonas pasidarė šiurkštus ir nebe prielankus pabėgėjams. Pabėgėjai yra lietuviai. Tai tėvas Kazys Brazinskas 46 metų amžiaus ir jo sūnus Algirdas 19 metų amžiaus.

Ilgą laiką iš Vievio kilę Brazinskai buvo ištremti į Sibirą. Vėliau jie negavo apsigyvenimo teisės Lietuvoje, ir gyveno Uzbekistane, kur užaugo sūnus. K. Brazinskas dukterė Onutė, buvo atvykusi į Los Angeles pasisvečiuoti pas gimines. Čia ji susipažino su Algirdu Jasiukoniu, iškėję už jo ir dabar gyvena Los Angeles mieste.

Kada ta žinia buvo gauta Chicago, New Yorko, Los Angeles ir kitų kolonijų lietuviai sukruto suteikti pabėgėjams organizuotą pagalbą.

Gauta žinia, kad inž. Antanas Rudis, esąs savo biznio reikalais Europoje, išskrido į Turkiją veikti ALT vardu.

R. Kezys, Vliko valdybos narys, išskrido į Turkiją, pavestas Vliko pirmninko dr. J. Valiūno, kuris raštu kreipėsi į Turkijos prezidentą, prašydamas Brazinskams suteikti politinių pabėgėlių teises.

Teko patirti, kad ALT pirmninkas inž. E. Bartkus, kreipėsi į prezidentą Nixoną, intervenzuo- ti, kad Brazinskai nebūtų išduoti sovietams ir priimti kaip pabėgėjai į JAV.

Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas, ketvirtadienį, kai tik gavo žinią apie Brazinskų pabėgimą, padarė demaršą Turkijos ambasadoje Washingtono, prašydamas, kad pabėgėjai nebūtų sovietams išduoti. Garsus televizijos pro-

gramos vedėjas George Putnam pasižadėjo netikėtai skelbti patikslintas žinias apie Brazinskų tragediją, bet taip pat sudaryti fondą Brazinskams gelbėti ir remti.

Amerikos lietuviai prašomi siųsti telegramas turkų ambasadoriui Washingtono prašant neišduoti Brazinskų, nes jie bėgo nuo sovietų priespaudos. Turkų ambasados Washingtono adresas: Mr. Melih Esenbel, Turkish ambassador, 1606 23rd St., N.W. Washington 8, D.C.

Prašoma taip pat skambinti vietos turkų konsulams, kurių yra kiekviename didesniame mieste.

Didesnės lietuvių organizacijos raginamos siųsti telegramas Turkijos prezidentui: Mr. Cevdet Sunay, president, Ankara, Turkey.

Visi įsijunkime į Brazinskų gelbėjimą.

Lietuviai respublikonai veikėjai dalyvavę respublikonų tautybių konferencijoje Washingtono spalio 1-3 d.d. Stovi iš kairės: A. Navosaitis, Kazimieras Oksas, Jonas Stiklorius, inž. Bronius Nainys, Aušra Zerr, respublikonų tautybių komiteto pirmininkas Laszlo Pasztor, Attorney General Mitchell, Rita Premeneckienė, inž. Eugenijos Bartkus ir dr. Jonas Genys.

PRIEŠ RINKIMUS

DEMOKRATAI GALI IŠLAIKYTI SAVO DAUGUMĄ

Klausant viceprezidento Spiro T. Agnew ir reakcijos į jo kalbas gali atrodyti, kad krašto nuotaikos yra gerokai pa-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

linkusios į dešinę, kas galėtų padėti respublikonams, jei ne laimėti daugumą atstovų rūmuose, tai bent sustiprinti tos partijos pozicijas. (Kas, tarp kitko, prieštarautų tradicijai, kad per rinkimus, kada prezidentas nėra renkamas, opozicijos partija paprastai pasirodo stipresnė).

Agnew teisingai pastebėjo, kad ir demokratams, jausdami visuomenės spaudimą, panašiai kalba apie "law and order" kaip ir jis. Mat, iki šiol demokratams ar bent jų liberalinis sparnas, kalbėdami ta tema, daugiau akcentavo reikalingą susirūpinti priežastimis, kurios privedė prie riausių ir jas pašalinti, negu bausmėmis bei griežtumu.

Iš pirmo žvilgsnio tai gali atrodyti rimtu reikalavimu, tačiau antra vertus, jei kalbėsime apie studentų riausės, sunku sutikti, kad jų priežastis yra Vietnamo karas. Studentų riausių netrūko ir kitose valstybėse, kurios nekovoja Vietname. Galima sutikti, kad nė viena santvarka nėra tobula, tačiau sunkiau suprasti kaip ją galimabūtų pataisyti demonstracijomis ir atentatais, ju labiau, kad jų veiksmų dalyviai patys neturi aiškaus vaizdo kokios jie santvarkos norėtų. Dėl viso to ir demokratų kandidatai (net ir labai liberalūs jų tarpe) sutinka, kad savivalės ir smurto veiksmai visuomenėje, kurioje yra įmanoma pakeisti režimą, nėra ne tik smertini, bet ir verti griežiausio pasipriešinimo. O tai praktiškai reiškia, kad "law and order" tema abejas partijas rinkikų akyse nelabai daug skiria ir nebus lemiamą.

Užsienio politikos srityje prezidentas Nixonas turi daugumos simpatijas, nors kai kurie libe-

ralūs komentatoriai apgailestauja jo griežtesnį toną sovietų atžvilgiu, teigdami, kad su "slapta diplomacija" galima daugiau pasiekti negu grįžimu į šaltąjį karą.

Prezidento Vietnamo karo vedimas, atrodo, yra daugumos palankiai įvertintas, nors komunistų viešas atsisakymas priimti jo taikos planą, paskatino kritikus aiškinti, kad prezidentas dar per mažai nužygiavo nuolaidų keliu: jam reikėjo paskelbti terminą kada galutinai bus atitaukta amerikiečių kariuomenė ir pakeisti dabartinę Pietų Vietnamo vyriausybę. Daugumai tai atrodo mažai pateisinamu reikalavimu ir respublikonai galėtų Vietnamo karą panaudoti savo propagandai. Kartu tačiau negalima užmiršti, kad dabartiniuose rinkimuose, kada prezidentas nėra renkamas, užsienio politika yra mažiau reikšminga rinkikų nuotaikose.

Už tat manoma, kad didžiausia problema, kuri paveiks rinkikų nuotiką demokratų naudai bus ūkinė būklė. Administracija (ir respublikonų kandidatai) galės nurodyti, kad priemonės, kurių griebėsi administracija infliacijai apmąšinti, nors kai kuriais atvejais ir skaudžios, tačiau pradėjo nešti rezultatų ir kad ūkis jau pradeda atkusti. Rinkikai greičiausiai nežiūrės į ūkio visumą, bet į savo asmenišką piniginę. Jų ausyse demokratų teigimai, kad respublikonų valdžia visados reiškia ūkinę stagnaciją ir didelę bedarbę, gali skambėti kaip įtikinanti muzika. Retas rinkikas turbūt norės sukli sau galvą dėl tos padėties priežasčių ir sutikti, kad pvz. karo veiksmų sumažėjimas Vietname ir iš viso išlaidų krašto gynimo reiklams sumažinimas nei-

(Nukelta į 2 psl.)

VOKIETIJOS LIBERALAI BRAŠKA...

STEPAS VYKINTAS

tikrosios pasaulio laisvės idėja.

Tačiau V. Vokietijos politinis silpnumas mums kelia taip pat didžiausią rūpestį. Paskutinėmis dienomis jis dar sustiprėjo, kada parlamente "Laisvoji Demokratų Partija" (sutrumpintai vokiškai FDP) ėmė byrėti. Ši liberalinė partija, šiuo metu vicekanclerio ir užsienio reikalų ministerio Walter Scheel vadovaujama, yra pasiryžusi žūt būr praversti socialdemokrato kancelerio Brandto Rytų užsienio politiką ir betkuria kaina išlaikyti socialdemokratų - liberalų koaliciją iki 1973 m. parlamento rinkimų.

Nežiūrint Scheel diplomatinio aktyvumo ir Mischnik partijos frakcijos lyderio parlamente, kietumo, Vokietijos liberalų partija atsidūrė didelėje krizėje. Būdamas parlamente negausi trečioji politinė jėga, tu rėdama 31 parlamento nari, ėmė skilti. Trys partijos parlamento atstovai: dr. E. Mende, H. Starke, ir S. Zoglmann pasitraukė iš partijos. Mende ir Starke perėjo į krikščionių demokratų partiją, o Zoglmann yra pasiryžęs sukurti naują liberalų partiją, pavadintą Nacionaline Liberalų akcija, sutrumpintai NLA. Ši naujoji, į dešinę linkusi liberalų partija jau turinti apie 2.500 narių. Jos pozicijas ypač sustiprino trys Reino-Westfalijos krašto (vadinamo) parlamento atstovai: Langė, Masas ir Maderis. Taigi, libera-

lų partijos skilimas eina greitu šuoliu.

Būtų nedidelė staigmena, jei iš liberalų partijos būtų pasitraukę ne žymūs politiniai veikėjai. Tačiau Vokietijos viduje ir užsieniuose sukelia sensaciją, kada iš partijos pasitraukia buvę partijos vadai, kaip dr. E. Mende, buvęs liberalų partijos pirmininkas, vicekancleris, plačių aki-račių politikas, H. Starke, buvęs finansų ministris ir žymus partijos veikėjas.

Walter Scheel grupė ir socialdemokratų viešai sudaroma opinija bando dr. E. Mendę ir kitus partijos atskilėlius pažeminti, vadindami juos pensininkais, atskaldiniais etc. Tačiau Mende pasikalbėjime su "Welt am Sonntag" korespondentu pareiškia, kad ne jis vienas yra perbėgęs iš partijos į partiją, bet ir dabartinis V. Vokietijos prezidentas yra pamosė iš krikščionių demokratų į socialdemokratus...

Svarbiausia ne pats perbėgimas, bet perbėgimo motyvai. Dr. E. Mende plačiai išdėsto vokiečių liberalų partijos pasirinktą klaidingą užsienio politikos kelią ir vidaus politikos nesėkmes, dėl kurių jis toliau nebegalės nešti atsakomybės prieš vokiečių tautą. Jam tekę išgyventi gana sunki sąžinės krizė, tačiau jis turėjęs paklusti sąžinei, o ne partijos disciplinai.

Kodėl Mendė ir Starke perėjo į krikščionių demokratų partiją, o nenuejo į Zoglmanno NLA? Matyt šie du žymūs libera-

(Nukelta į 2 psl.)

JAV LB VI-sios Tarybos suvažiavimas Clevelande

JAV LB VI-ji Taryba pirmosios savo sesijos renkasi spalio 24-25 Clevelande. Vėlavimosi pagrindinė priežastis -- rinkimų nesklaidumai. Kaip žinom, New Yorko apygarda atsisakė rinkimuose dalyvauti dėl LB Garbės Teismo įsikišimo į rinkimų eigą ryšium su V. Vaitiekūno skundu, siekusi, kad LB Tarybos atstovai apygardoms būtų paskirstyti ne pagal balsavusių skaičių, bet kad atstovų skaičius apygardoms būtų nustatytas iš anksto pagal buv. rinkimų duomenis. Garbės Teismui skundą išsprendus jo norima prasme, New Yorko apygarda rinkimus įvykdė tik spalio 16-17. Tad, išrinkus New Yorko apygardos atstovus, pasidarė galimas ir sesijos susaukimas.

LB Tarybos Prezidiumo kviečiamuoju raštu numatyti trys sesijos posėdžiai. Pirmajame posėdy (spalio 24 d. 12:30-5:00 val. po pietų) ati-

darymas, darbotvarkės priėmimas, komisijų sudarymas, kadenciją baigiančių JAV LB organų apyskaitiniai pranešimai, diskusijos, apyskaitų tvirtinimas. Antrajame posėdy (6:30-9:30 vakare) LB Tarybos Prezidiumo ir centrinių vykdomųjų organų rinkimai (valdybos pirmininko, Kontrolės Komisijos, Garbės Teismo). Trečiajame posėdy (spalio 25 d. 10:00 - 1:00 val. rytą) PLB Valdybos pirmininko žodis, įstatų keitimo klausimas, LB Tarybos darbų organizavimas, siūlymai bei nutarimai, sekančios sesijos laiko bei vietos nustatymas ir kt.

Sesijos šeimininku yra LB Ohio apygarda. Posėdžiai vyks miesto centro Clevelando-Sheratono viešbuty. Ligi šiol visose LB Tarybos sesijose galėdavo dalyvauti ir svečiai. Reikia tikėtis, ši sveika tradicija JAV LB gyvenime bus išlaikyta ir toliau.

JUOZAS DAUPARAS

JO DARBAI IR PUOSELĖTOS IDĖJOS

Velionis Juozas Dauparas buvo savita, neeilinė lietuvių asmenybė. Jį arčiau tepažinau gyvenant šiame krašte, Chicagoje. Dažniausia telefoniniuose pokalbiuose su juo esu praleidęs ne vieną valandą, aiškinęsis ne vieną dienos klausimą. Nūn velioniui Juozui iškritus iš mūsų eilių, man mintyse pinasi vaizdai, jų nuotrupos, kurios teikia velionio Juozo broužus, jo lietuvišką kietą būdą.

Velionis buvo tvirtas ir taurus lietuvis. Lietuviškiems didesniems reikalams jis skyrė savo jėgas, sugebėjimą ir nemažus materialinius išteklius. To paties jis laukė iš kitų. Jis sielojosi lietuvių kūrėjo vargais,

MEČYS VALIUKĖNAS

jis tiesė jiems ranką ir dažnu atveju materialinę paramą. Savo ruožtu jis bodėjosi mūsų bu-

toriją paruošti. "Pradžia..." jis žadėjo skirti... bent penketą tūkstančių dolerių, tikėdamasis ir kitų talkos.

Pereitais metais į ma-

A. A. Juozas Dauparas

LIBERALAI BRAŠKA...

(Atkelta iš 1 psl.)

ralų partijos vadai numato, kad ateityje liberalai nebebus pajėgūs vaidinti politinio vaidmens. FDP keliuose Vokietijos kraštuose, vad. landuose, nebepraėjo į parlamentus. Lapkričio 8 ir 22 d. įvyks Heseno ir Bavarijos landų rinkimai. Hesenas, kuris ilgus metus jau yra valdomas socialdemokratų, šį kartą gali susilaukti netikėtos staigmenos: socialdemokratų ir liberalai gali susilpnėti, o pastarieji, ko gera, gali visai iš parlamento iškristi. Bavarijoje maža vilčių tėra liberalams atsigauti ir vėl patekti į parlamentą. Tai gi Scheel ir Mischnik politinis užsispyrimas gali privesti, kad liberalai bus išjungti iš Vokietijos politinio gyvenimo. Dr. E. Mendė pranašuja, kad po Heseno krašto parlamento rinkimų liberalai visiškai susiskaldys: trečdalis jų pereis į krikščionių demokratų partiją, trečdalis -- į socialdemokratų partiją, o trečdalis teliks ištikimi Scheeliui. Jei išsipildytų šis pranašavimas, tai įvyktų vokiečių liberalizmo savižudybė.

Jei Hesene ar Bavarijoje liberalai ir pasiektų daugiau 5% balsų ir įeity į parlamentus, tai centrinio parlamento liberalų atstovų susvyravimas vis tiek galėtų Brandto ir Scheelio koaliciją sugriauti. Pakanka 5 liberalų atstovams pasitraukti iš partijos ir koalicija nebetenka daugumos pasitikėjimo. Šia linkme krikščionių demokratų opozicija, atrodo, veda parlamentinę taktiką.

Mums, Vokietijoje gyvenantiems lietuviams, nėra prasmės kištis į vokiečių vidaus politiką. Tačiau mums rūpi, kad V. Vokietija politiškai būtų tvirta, atspari prieš komunizmą, prieš bolševikinį imperializmą ir kolonializmą ir kad jine išduotų laisvės ir demokratijos idėjų savo nai-vių Rytų koloso supratimu ir pažinimu, panašiai kaip Lietuvą išdavė Justas Paleckis dėl savo egoizmo ir noro valdyti...

jojančia pilkuma. Esu skaitęs velionio pareiškimą vienos organizacijos valdybai: "Tamstų ruošiamame baliuje jo kio idejinio ar kultūrinio tikslo, rodos, nesiekama -- neprisidėsiau..." maždaug pažodžiui bylojo jo pareiškimas.

Velionis Juozas Dauparas buvo gilus lietuvių chartos išpažinėjas ir daug sielojosi dėl vieno ar kito pareigonio ėjimų ar tarimų, siaurai aiškinančių ar ne prasielenkančių su chartos nuostatais. Juozas Dauparas sava samprata ne slėpdavo. Priešingai, stengdavosi ją pasiryškinti, įtaigoti kitiems. Drauge, reikia tarti, kad jis pats į organizacijų vadovybes nesiveržė. Tačiau jis skatinančiai kalbėdavo kitiems, kurie jo manymu, tinka reikiamam uždaviniui. "Tu kaip lietuvis švie-sulis turi ten eiti ir padaryti!"

Juozas Dauparas nešiojo savyje Aušros lietuvišką romantizmą ir Varpo pozityvizmą. Jis visą laiką pav., pasigedo plačios Lietuvos istorijos, kuri būtų parašyta iš gyno lietuviško matimpunkčio. Jis pats ir per kitus kalbino tai vieną tai kitą istoriką, norėdamas juos pasitelkti tokią Lietuvos is-

no rankas pateko romano "Senolių padangėje" rankraštis, ieškąs leido. Apie tai išsitariau Juozui. Jis susidomėjo ir žadėjo "kokią pusę" spaudos išlaidų pamokėti... Deja, kalbamo romano rankraštį aš atsiėmiau iš Juozo, nuykęs jį aplankyti po pirmųjų operacijų...

Juozas Dauparas skaitė reikalinga visiems lietuviams tvirtai materialiniai atsistoti ir savo jungtine talka išlaikyti ir plėsti savas kultūrinės vertybes. Apie tai jis kalbėjo, bet drauge ir vykdė tą. Aš nesitauriu žinąs visas sritis, kurias jo duosioji ranka yra rėmusi, bet ir tai kas čia vadinama, rodo velionio Juozo iškilmą. Jis Vilties Draugijos narys -- šimtininkas. Taip pat jis yra šimtinėmis prisidėjęs per Am. Lietuvių Tautinį Sambūrį, prie paramos Pedagoginiam Lituanistikos Institutui. Korp! Neo-Lithuania ir kt. Lygiai velionis buvo ir Lituanistikos Instituto narys - rėmėjas, kaip ir Lietuvių Tautinių Namų vienas keturių pradininkų -- tūkstantininkas narys. Jis buvo Lietuvių Jaunimo Namų Chicagoje ir kt. lietuviškų institucijų mecenatas.

Kai antrajame kultūros kongrese nuaidėjo

A. A. STEPĄ DRYŽĄ PALYDINT

Š. m. spalio 2 d. dėl širdies ligos, būdamas 58 metų amžiaus, užmerkė akis amžinam miegui veiklus, darbštus ir geras lietuvis Stepas Dryža. Žaibo greitumu ši liūdna žinia pasklido Detroito lietuvių visuomenėje. Jis nebuvo pasižymėjęs mokslininkas ar koks vadovas, bet savo gražia lietuviška siela, savo supratimu ir atsidavimu lietuviškam darbui jis buvo užkariavęs visos Detroito lietuvių visuomenės simpatiją.

Velionis gimė ir augo Lietuvoje, Šiaulių apskr., Joniškio vals. Buvo nestambaus ūkininko sūnus ir negavo aukštesnio išsimokslinimo. Atlikęs karinę tarnybą ir grįžęs puskarininkiu, kaip gabus, darbštus ir rimtas jaunuolis ištraukė į visuomeninę veiklą patriotiškose organizacijose: priklausė jaunaliuvams ir šauliams. Ištikus mūsų kraštą nelaimėms, Stepas, vadovaudamasis Tėvynės meilės jausmais, stojo į savisaugos batalijonus. Po karo gyveno Vokietijoje.

1949 m. Stepas su žmona atvyksta į Detroitą ir visu nuosirdumu įsitraukė į visuomeninę lietuvišką veiklą. Jis priklausė šauliams, ALT S-gos skyriui, Lietuvių namams, Dariaus-Girėno

balsas, esą Lituanistikos Institutas turi mūsų tautotyriminko paruoštą studiją rankraštį, bet neturi kapitalo jį išleisti. Dr. Juozas Dauparas tuojau pat pasiūlė šiam reikalui savą tūkstančio dolerių paramą. Menu, jis kartą prieš kokius metus yra klausęs mane, ar aš negalįs suvokti, kodėl nieks to tūkstančio nenaudoja, kodėl laukiamoji studija nespausdinama?

Velionis Juozas Dauparas yra mecenatas - tūkstantininkas sava parama Vilčiai 1968 m., išleidžiant Stefanijos Rūkienės, Vergijos Kryžkelioes.

Pagaliau, neužmirština ir jo paties didžiulį atsidėjimą paruošta ir savo kapitalu 1968 m. išleista studija "Žemės ūkio švietimas". Šią studiją autorius, kaip dėkingas sūnus dedikavo "Mylimai tėvynei Lietuvai". Šiandien, stovint prie naujai supulto kapo, tikiu, galima tarti Velionio Juozo vardu -- Padariau Lietuvai, ką galėjau.

(Dr. Juozas Dauparas, agronomas, gimęs 1903 m. gruodžio 17 d. miręs 1970 m. rugpjūčio 29 d.)

klubui, Radio klubui, Liet. Fondui, Liet. bendruomenės seniūnas, Balfo aukų rinkėjas, bažnytiniam komitetui ir t.t. Jis neatsisakė jokio lietuviško darbo, viską dirbo su ūpu ir šypsena. Nešykštėjo ir dolerių paaukoti lietuviškiems reikalams. Jis pirkio mielai lietuvišką knygą ir prenumeravo laikraščius. Jo knygynėlis turėjo beveik visas išleidžiamas lietuviškas knygas, neišskiriant nei Lietuvių Enciklopedijos. Todėl spalio 4 d. paskutiniam atsisveikinimui susirinko visų Detroito lietuviškų organizacijų atstovai ir pilna laidotuvių koplėčia lietuvių. Atsisveikinimui vadovavo Detroito šaulių St. Butkaus kuopos pirmininkas Leonardas Šulcas. Prie karsto stovėjo šaulių garbės sargyba ir šaulių ir tautinė vėliava. Visų organizacijų vardu pasakė gražią atsisveikinimo kalbą LB apyl. pirmininkas inž. Jonas Gaižutis. Šaulių iniciatyva a.a. šauliui Stepui Dryžai įamžinti surinkta \$373.00 aukų Liet. Fondui. Spalio 5 d. palydėtas į kapus.

Visa tai parodo, kaip paprastas Lietuvos ūkininkaitis savo nuosirdžiais lietuviškais darbais įsigijo lietuvių visuomenėje didelę pagarbą. Palydint a.a. Steponą Dryžą, prisimintini gilaus lietuvių patrioto Vlodo Putvinskio žodžiai: "Kiekvienas sąžiningai ir tvarkingai atliktas darbas žiba kaip deimantas tautos darbų visatoje ir palieka istorijoje. Garbingesnis ir nauingesnis yra tas, kuris gerai atlieka mažą darbą, negu tas, kuris blogai atlieka didelį darbą" (Jš)

PRIEŠ RINKIMUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

giamai paveikė bujojančią ūkinę būklę, ir kad valstybės išlaidų sumažinimas yra reikalingas infliacijos apstabdymui. Jam gali geriau patikti kurio nors demokratų kandidato teigimas, kad krašto apsaugos biudžeto sutaupytos lėšos turi būti skiriamos vidaus reikalams. Iš tikro tačiau, visas valstybės išlaidas reikia sutaisyti su pajamom, kas reiškia, kad apkarpymas iš krašto apsaugos biudžeto lėšas negali paversti kitom žinybom.

Taip rinkimų nuotaikos atrodė šias eilutes rašant daugumai Amerikos

politinės scenos stebėtojų. Iki rinkimų dar yra pora savaitių ir vienas kitas įvykis vienoje iš trijų pagrindinių temų, gali pakeisti ir jų nuotakas bei rinkimų rezultatus. Kol kas buvo skaičiuojama, kad maždaug 35% rinkimų yra nusiteikę balsuoti už demokratų ir tik 26% už respublikonus, kas reikštų, kad apie 40% dar nebuvo nusistatę ir galimas daiktas, kad jų dauguma visai neis rinkti, bet politiniame žaidime nieko negalima laikyti visai tikru.

VENEZUELA

MINĖJO TAUTOS ŠVENTĘ

Šiais metais Venezuelos Lietuvių Bendruomenėje tautos šventės minėjimą organizavo Maracay valdyba spalio 3 d. Club-Restaurant Italo Las Delicias patalpose.

Minėjimą atidarė ir oficialiosios dalies programai vadovavo Maracay apyl. valdybos pirmininkas Henrikas Gavorskas ispanų kalboje pasveikindamas visus atvykusius, reprezentantus ir Maracay lietuvius. Tautos šventės minėjimą savo atsilankymu pagerbė, brig. generolo ir IV divizijos vado Camilo Vethencourt Rojas įgalotinis, pulkn. Rodriguez Balza ir Maracay vysk. Mons. Dr. Feliciano R. Gonzales atstovavo Rev. Castresana vyskupijos sekretorius.

Apie rugsėjo 8-sios reikšmę, ypač šiuo metu mums išsiblaškiusiems poplūčių pasauli, specialiai paruoštą pasikaitę ispanų kalboje, perskaitė Aurelia Žalierūnas, o meninę programą dail. labai nuotakingai, atliko Caracas lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas inž. Juliaus Guigos, akompanuojant Babianskiui.

Po programos, Caracas lietuvių tautinių šokių šokėjai su savo vadovais, Maracay apyl. valdybos pirmininko p. H. Gavorskio buvo pakviesti specialiai jiems paruoštai vakarienei.

Šiame minėjime be Maracay dar matėsi lietuvių ir iš Caracas, Valencijos, Maracaibo, Calabozo, Turmero bei Nirgua.

Po programos sekė bendras pobūvis su šokiais, protarpiais pavairinant plokštelių muzika ir lietuviškomis dainomis.

Ta pačia proga reikia pažymėti, kad Caracas lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblis, spalio 4 d. kardinolui Jose Humberto Quintero pašventinus naujai pastatytą La Vega parapijos bažnyčią (buvusioji buvo sugriauta žemės drebėjimo metu Venezueloje 1968 m), dalyvavo su mūsų tautiniais šokiais, specialioje programoje La Vega parapijiečiams ir kviesiems svečiams. seselių salezių gimnazijos salėje.

Mūsų tautinių šokių išpildytojai taip sužavėjo žiūrovus, kad kartkartėmis audringais plojimais buvo pašoma šokių pakartoti. (vv)

Viešėdami Chicagoje aplankykite
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

JAV LB TARYBAI SUSIRENKANT

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė siekia apjungti visus už Lietuvos ribų esančius lietuvių bendrųjų tautinių tikslų bei uždavinių pagrindus. VLIKas pagamins tam planui vykdyti konkrečias formas. Lietuvių Chartos tekstas, anot V. Vaitiekūno, kiekvieno lietuivio sąžinei rašytas kodeksas, suteikė tam judėjimui idealistinį turinį. Pirmuosius savo vystymosi metus LB praleido ieškojimuose, klaidose, laimėjimuose ir skaudžiuose pralaimėjimuose. Vienok esminiai lietuvių jungimo rūpesčiai labiau atsispindi LB sesijose.

Visų pirma tie rūpesčiai daugiausiai pasireiškia gausiausiame PLB padalinyje -- JAV LB gyvenime. Kitur Lietuvių Bendruomenė buvo nauja organizacija ir buvo įgyvendinama be varžovų šnairavimo. Kitaip buvo JAV, kur ALT, nors ir vien politikos reikalui veikianti organizacija, kažkaip nedraugiškai sutiko Lietuvių Chartos postulatą. Ir čia kilo kova, beprasmiškai nualinusi šias abi stambiausias išeivijos lietuvių organizacijas. Čia buvo įtartinai sutiktos LB pastangos užimti politinio baro sekcijas, į kurias ALT turėjo savo autoritetu paremtą veto. Iš kitos pusės, LB, supratusi savo įstatų tekste "burti lietuvių bendrųjų tautinių tikslų ir uždavinių pagrindus", nepajėgė iš jų prielaidų išjungti kovos dėl Lietuvos laisvės.

Iš esmės, abi pusės turi tam tikrą loginį pagrindą. Bet imant tą reiškinį gyvenimiškos logikos esmėje, esant tam tikroms sąlygoms, reikalingos ir tam tikros abipusės nuolaidos ir kompromisai.

Dirvos anketa, kaip amerikinė Gallupo statistika, rodo, kad didelė dauguma norėtų sferų susikirstymo, ir Lietuvių Bendruomenės siūlo koncentruotis ties kultūrinės veiklos sektoriu.

Šito vox populio ignoruoti negalima. Čia glūdi būsimo veiklos atrama. Paralelės ir partizaninės organizacijos, greta to fakto turėtų atpasti savo gyvenimišką logiką diktuojamas veiklos metodus. Taip yra su Batun ir Rezoliucijų komitetu. Jos turėtų veikti, kaip atrodo, autonomiškai. Tai yra kartus mūsų nuotakoms faktas, bet čia glūdi laikinas

kompromisas prigesinti žaižaruojančias aistras.

JAV LB Tarybos suvažiavimo akivaizdoje, galima laukti, bus apžvelgti nemažai aktualybių, ir, netgi, atsirastų tam tikri būsimo veiklos formų ir metodų nuskymai. Tai mums visur ta tikrugana komiško trafareto. Mums atrodo, kad kiekvienas suvažiavimo dalyvis turėtų be priekaišto pažinti, visų pirma, Lietuvių Chartos tekstą.

Juk Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikla paliks ilgą, neribotą laiką. Kada ir bus laisva Lietuva, didžiulė lietuvių tautos dalis pasiliks gyventi už Lietuvos sienų. Tad darbas numatomas ilgą, ilgą laiką.

Antikinių darbažnyčių sinodų ir konsilijų darbai tradiciniai būdavo pradami Credo -- viešu išpažinimu. Tad jeigu ir nebūtų to sceniško ir viešo LB Tarybos suvažiavimo pradžios su Lietuvių Chartos viešu išpažinimu, tegu tos chartos žodžiai būna suvažiavusiųjų širdyse.

Tik su Lietuvių Chartos tekstu darosi aiškios šiandieninės dialoginės, politinės, bendradarbiavimo, kultūrinės veiklos ir visos kitos problemos.

Dirva sveikina suvažiavusius, linkėdama sekmingų ir našių nuveikų.

Kazimieras Barėnas – laureatas

Rugsėjo 30 dieną Montreale Lietuvių Akademiniis Sambūris savo tradicinę 500 dol. premiją, Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją, paskyrė rašytojui Kazimierui Barėnui, gyvenančiam Anglijoje.

Premija buvo paskirta už K. Barėno romaną "Tuboto Gaidžio Metai". Šiai knygai pasirodžius, ji buvo išsamiai ir prielankiai keliais rašiniais įvertinta Dirvoje (J. Gliados ir kt.). Romane buvo atžymėta nepaprastai turininga lietuvių kalba, puikus vaizdavimas, spalvingų ir tikrų veikėjų gausa. Pagaliau, buvo pastebėtas autoriaus talentas pristatyti romane epochos koloritą ir tikrovę.

Rašytojas Kazimieras Barėnas gimė 1907 metais prie Panevėžio. Ten 1923 jis baigė gimnaziją, o 1933 metais baigė Vytauto Didžiojo univer-

Nuo 1901 metų Nobelio premija vaidina aukščiausiojo arbitro vaidmenį, išskiriant einamųjų metų ryškiausias asmenybes.

Yra penkios sritys, kuriose apdovanojamos premijomis. Tai fizikos, chemijos, fiziologijos bei medicinos, literatūros ir taikos premijos. Pagal tą, prieš septynioliasdešimt metų suklasifikuotą žmogaus kūrybinių laimėjimų gradaciją, būtų net sunkoka įtalpinti, tada absoliučiai neišsivaizduotą žmogaus pėdą ant mėnulio paviršiaus...

Vienok, tos penkios pagrindinės premijos dar ilgai suims savin vietas mokslo ir meno definicijas.

Ateina Nobelio mirties metinės, ir Stockholmą iškilmingai priima iškiliosios žmonių rasės atstovai. Premijas skiria Švedijos mokslo institucijos. Literatūros premiją skiria Švedijos akademija. Ir kažkaip jau susiklostė, kad pasaulio opinijoje Nobelio literatūros premija sukelia daugiau atgarsių, svarstymų ir net ginčų.

Juo labiau kalba pasaulis apie literatūrinę premiją, kurios atrodo kontraversinės, su politiniu pamušalu, kartais netgi nepateisinamos, nes neatstovauja mecenato užmojui. Taip rusui Šolochovui suteikta literatūrinė premija kaip tik ženklinasi asmenį, kuriam priešingos mecenato taikos sampratos.

1968 metų suteikta B. Pasternakui premija sukelė audras nuomonių, Tarybų Sąjunga pasmerkė tą premiją ir neleido laureatui jos prisiminti. Suprantama ir Pasternako klusnumas, blankus jo laikymasis, parodė jo nepasiruošimą priimti globalinės reikšmės iššūkį.

Kitaip yra su premija, skirta Aleksandrui Solženicinui, už mūsų ryškią analitiko

siteto humanitarinių mokslų fakultetą.

Jau nuo 1926 metų jis bendradarbiavo spaudoje, rašydamas eiles, humoreskas, trumpus prozos dalykus. Okupacijos metais, 1943-44, jis buvo Ateities dienraščio redakcijos sekretorius. Vokietijos stovyklinio gyvenimo periode jis, tenkindamas pabėgėlių informacijos poreikius, suorganizavo keliolika leidinių, o 1948 metais nusikėlęs gyventi Anglijon, įsijungė į lietuvių visuomenės veikimą. Ten jis redaguoja vienintelį Europoje lietuvių savaitraštį Europos Lietuvis, kuris duoda daug vietos ir literatūrinėms vertinimams.

1953 metais išleido apysakų rinkinį Giedra visad grįžta. 1957 metais novelių rinkinį -- Karališka diena ir tais pat metais: Atsitiktiniai susitikimai.

ALEKSANDRAS SOLŽENICINAS -- NOBELININKAS

padėti, kuris nežino, kas yra baimė ar kompromisas.

Pirmas šūvis, kuriuo Tarybų Sąjunga palydėjo premijos suteikimo naujieną, buvo Nobelio institucijos pasmerkimas. Ta premija pavadinta politinio pobūdžio intriga, beveik brovimasis sovietinius reikalus iš užsienio. Pats laureatas ir vėl buvo pavadintas savo

Nepaprasto gyvumo viščiui išeivijos literatūriniam gyvenimui teikia K. Barėno tiesiog herojiškai redaguojami almanachai -- metraščiai Pradalgės. Jų, jau devintas, rengiamas šiais metais. Vien tik tai almanachais Barėnas užtarnavo atskirų literatūrinių premijų. Pradalgės neturi savyje to mums įprasto "savų" globos ir "nesavų" degradacijos, kas jau tapo mums gyvenimo rutina. Barėno redaguojamos Pradalgės yra pavyzdžio erudicinio lygio.

Tarytum Tumas Vaižgantas, Barėnas sugloboja ir pristato daug mažai žinomų naujų talentų, tuo sudarydamas įvadą į išeivijos literatūros plėtrą.

K. Barėnas iš esmės yra realistas. Bet jo realizmas yra "barėniškas" realizmas, čia apstu gerasirdiško humoro, nestokoja stiprios ir taiklios ironijos. Kas ypač pabrėžiama, yra jos gebėjimas atkurti literatūrinį asmenį idomiu metu, suvedant daugybę detalių į visumą. Todėl jo premijuotojo veikalo žmonės yra perdėm pilnakraujai. Jie kalba ir mus ir veikia mūsų akyse nepakartojamais indidais.

K. Barėno kalba yra sava, vaizdinga, idomių posakių persunkta. Jo dėstymo metodas yra klasiškai santūrus. Jis niekad neskuba, jam svetimėja emocija vaizduojant. Tačiau vaizdų sudėstymas ir konfliktų eiga, dažnai tam episkam vaizdavimui suteikia dinamiškumą.

Vinco Krėvės premijos suteikimas Kazimierui Barėnui yra geras ir tikslus pasirinkimas.

tėvynės šmeižikui ir derėju. Kada premija skiriama laisvojo pasaulio literatūrai, kalbama apie jo kūrybos perfekciją, apie jo kūrybinius laimėjimus. Bet, kada premija skiriama tarybinės literatūros asmeniui -- tarybinė spauda prašneka dvejopai. Kada režimo talkininkas M. Šolochovas gavo premiją, kuri po Pasternako, atrodė numaldymo premija, ir Nobelio institucija ir preminko parinkimas būvė be priekaišto. Kada paskirta A. Solženicinui, priekaištų ir prakeikimų audros sujudino tarybinę spaudą. Turint galvoj, kad valdinėje spaudoje nebus balso už, o visi balsai konkuruoja vienas su kitu rinktiniais smerkimais, galimasu prasti laureato degradacijos laipsnį.

Aleksandras Solženicinas aštuonerius metus praleido koncentracinėje naikinimo stovykloje, ir trejus metus tremtyje. 1945 metais po antrojo karo, kurį jis praleido aktyvioje fronto tarnyboje, privačiame laiške jis parašė porą pašiapių eilučių Stalino adresu. Laiškas adresato

buvo iduotas NKVD. Iš čia prasidėjo A. Solženicino kalvarijos. Kalėjimai, stovyklos ir tremtis suteikė jam, kaip ir didžiajam jo pranokėjui Dostojevskui ypatingai artimą pažintį su pogrindine Rusija. Ir 1962 metais, kada N. Chruščiovas drastiškai stvėrėsi de-stalinizacijos, pirmas stambesnis Solženicino rašinys "Viena diena Iva-no Denisovičiaus gyvenime", per redakcijos malonę pateko Nikitai. Jis perskaitė rankraštį su dideliu dėmesiu. Nenuostabu. Tai talkino jo planams, ir jis leido jį spausdinti. Iš čia prasidėjo Solženicino garas, ir jo vardo, kaip negailingingo režimo kritiko.

Rusų literatūra yra permanentiniame mūšy su dominuojančiu šalyje režimu. Per carų periodą tik kovoj su sistema iškilo rusų literatūros didieji. Mes neturime literatūros, pasakė A. Čechovas. Mūsų literatūra yra arba kova prieš sistemą, arba verkšlenimai dėl režimo. Prancūzai stebi asmenį, o mes stebime sistemos santykį su asmenimi. Čechovas buvo nuostabiai teisingas. Tokioje kategorijoje dabar ir auga rusų literatūra. Tie autoriai, kurie palankūs režimui ir tunka režimo

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Blogai, kai tauta ar valstybė nustoja dvasinio veržlumo. Ta liga po truputį seniai jau kamuoja Prancūziją, Portugaliją, Švediją ir kt. Dabar išryškėja simptomai ir mūsų Amerikoje. Siekiama vien asmeninių gerovių, lyg belikęs vienas idealas -- praturtėti ir "gerai laiką praleisti". O teigiami visuomeniniai siekimai išblėso. Net ir abi partijos supanašėjo, skiriasi daugiau kandidatų savitumu arba tradicinės platformos rėžiais, bet be gyvesnio tikrovės objekto. Ryškiausiai ta dvasinio veržlumo stoka atsispindi jaunime: destruktivūs blaškymasis, "savo identiteto" ieškojimas, ligšiolinių vertybių niekinimas. Jie jaučia momento tragiką, bet visai nenuvokia, kurioj pusėj yra išgelbėjimas. Desperacijoj ima akiai viską griauti, naikinti, net patys save urmu nuodėti, žudyti. Narkotikai tapo visuotinė vertybė, be kurios tartum negalima gyventi. Pasigailėtinas žmogiško smukimo vaizdas.

• Ir kokia laimė mūsų lietuviškam jaunimui, kad jiems visai negresia tas dvasios tuštumas, neturėjimas kilnesnių siekimų: jiems švyti didingai heroiška pareiga -- kovoti už savo tautos laisvę, už genties brolių išvadavimą iš žiaurių svetimų vergystės. Tai didžio grožio asmeninis uždavinys, kuriam verta paukoti jaunas jėgas. Ar ne laimėjimas bus, jeigu ir svetima aplinka kvėpuojant ir svetimom kultūrom mintant -- galima išlikti savimi, neprarandant įgimtų dvasios turtų ir žengiant savo tapatybės keliu? Šis giliai prasmingas uždavinys ne vien mūsų tautai neš gerovę, bet ypač daug vidinio džiaugsmo suteiks pačiam jaunuoliui, nes praturtins jo dvasią kilniais išgyvenimais ir -- išgelbės nuo to tragiško tuštumo, kuriuo serga dabar Amerikos jaunimas.

• PLB vicepirm. A. Butkus pareiškė: "Darbo idėjų mums netrūksta, tik trūksta sutarimo, kurie darbai svarbesni, kurie pirmiau atliktini. Svarbiausia trūksta detalizuotų darbo planų ir racionalaus darbo rankų paskirstymo". Taigi, viršūnės žino, kas darytina, tik, deja, dažniausiai tai lieka vien žinojimu, o nepavirsta veiksmais. M. Ramūnienė tarė: "Mūsų bendruomenės veikloje pasigendama lietuviškos veiklos plano ateitį". O J. Stempušis priminė reikalingą išleisti abiejų taut. himnų plokštelę, kuri žadeta jau prieš 6 metus. Taip tad ir šiuo atveju aiškėja, kad nėra plano nei sutarimo -- juk tiek daug per tą laiką pasirodė mažiau vertingų ir nelabai reikalingų plokštelių!

• Per šimtus metų žydai, išsklidę pasaulį, religinėje šventėje Passover vis maldą baigdavo žodžiais: Sekantys metai bus Jeruzalėj! Ir galop jie tą Jeruzalę atgavo. Panašiai dabar palestiniečiai arabai, gyveną stovyklose Jordane ir kitur, meldžiasi: Sekantys metai tebus mums Telavivė! Ir jų žiauriai vedama partizaninė kova erzina ne vien Izraelį. Nors jie susiskaldę į 12 grupių (kaip vi si polit. bėgliai nebūna vieningi!), bet didesniame pavojuje jie sutaria draugėn ir jungiasi į Palestinos išlaisvinimo Kom-tą.

• Mūsų bendrinių sambūrių vadovai dažnai įkyri visuomenei savo raguotom ambicijom, būdo irzlumu, betiksliais savitarpio ginčais. Mes šaukiame: liaukitės pešėti kaip gaidžiai, imkitės vieningo darbo! Bet tai mažą ką pagelbi. Regis, asmens polinkių arba perskysto kultūringumo nelmanoma pataisyti. O, pasirodo, jau išras-ta moderni priemonė. Štai, Omahoje, Nebr., išgydomi per daug judrus, išdykę, nedrausmingai vaikai mokyklose. Gydytojai tašo receptus, ir moksleiviai, nuolatous vartodami raminančių vaistų tabletes, darosi klusnūs, kaip avinėliai. Jokių prieštaravimų išsiskikimų, jokių įžulčių klausimų, jokio užsispyrimo ir nepaklusnumo. Taip jau nuo 6 metų amžiaus suvienodinami žmonės. Galbūt, štai ateina čia genti, kartė bus lengviau gyventi ir -- sugyventi? Bet ar mūsų modernioji žmonija taps tuo būdu protingesnė?

• Visuomenei jau lyg pabodo laukti, kada pagaliau išsibūdins savo soste naujai išrinktoji LB Taryba. Gal tyčiom laukiama, kad būtų užmiršti visi rinkimų kivirčiai ir būsimo veiklos pažadai? O gal esminis dalykas ir tebuvo vien tie rinkimai? Dabar galėsime rengtis vėl naujiems frontams, ar ne?

ALEKSANDRAS SOLŽENICINAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

globoje, nuostabiai turi užleisti savo pozicijas persekiojamiems autoriams.

Amerikietis Harrison Salisbury taip nusako A. Solženicino kūrybinį ir humanistinį svorį: šią dieną Solženicino vardas žinomas nuo milžiniškųjų rytų Sibiro tautų iki Parualės plieno liejyklų. Tas vardas žinomas visam pasauliui, nuo rytų iki vakarų kaip literatūrinis genijus, kurio talentas prilygsta didiesiems rusų auto-

riams -- Dostojevskui, Turgenevui, Tolstojui ir Gorkiui.

1918 metais gimęs, Solženicinas teturi tikrai vieną ilgesnį savo pirmąjį rašinį atspausťą. Tai rybinėje jo tėvynėje. Kiti jo romanai, Vėžio ligoninė ir Pirmasis ratas, tik kūrinio teksto perrašymo būdu išplito tarp skaitytojų. Tai yra garsioji Samizdat leidykla, kuri tarpsta tik dėl to, kad už tokį veiksmą nei žudo, nei tremia, kaip buvo Stalino laikais. Samizdatiniai leidiniai pa-

tenka užsienin, ir čia leidžiami, kaip sensacinos revelacijos iš anapus, iš už geležinės uždangos. Solženicino asmenišką gyvenimą yra baisus. Jam sunku verstis, jo rankraščiai nespausdinami, jis neturi pajamų, išmestas iš Rašytojų sąjungos, jis yra "liaudies priešo" gradacijoje. Pats pasistatęs sau patalpėlę virš kažkokio apieisto garažo, jis gyvena čia su savo žmona, serga lėtai jį alinančiu vėžiu.

Gyvendamas tokiose sąlygose, jis yra nesukalbamas humanistas. Jis demaskuoja barbariją, savo raštuose jis nei smerkia, nei kaltina. Bet tie epochiniai vaizdai, kurie atsiskleidžia eilinio gyvenimo ir eilinių asmenų psichikoje, pastato jo veikalus į aukščiausią vietą pasaulinės literatūros, kuriai nesvetimas tam tikras martirologijos aspektas.

Todėl, kaip po asmuo, Solženicinas tapo simboliu. Gyvieji gali tapti simboliais. Gandhi buvo simbolis. Toks pat buvo L. Tolstojus. Į simbolius norėtų patekti ir Sartre, dekoratyviškai vaidindamas subtilų humanistą. Ir mes kaip tik imame jį kaip priešpriešą jo vaidybos ir Solženicino realybės.

1967 metais gegužės rugsėjo mėnesiuose Tarvinių rašytojų sąjunga sprendė Solženicino nepaklusnumo bylą. Bylos medžiaga pasiekė laisvąjį pasaulį ir rodo tikrai vieną faktą, kad tarvinių sąjunga yra klusnus politinės policijos įrankis. Tiešlykštūs

humanizmo istorijoje mėnesiai yra baisniai už Sokrato bylą. Jie tokiais, aišku, liks ilgai, provokuodami atkartoti juos beletristikoje arba scenoje. Sokratas, procesui pasibaigus, gavo išgerti taurę nuodų. Solženicinas buvo išmestas iš rašytojų sąjungos, kas reiškė prailgintą mirtį dėl lėšų stokos, dėl nedavalygo, dėl medicinos pagalbos neturėjimo (o jis gi vėžininkas).

1968 metais gruodžio 11 d. jam sukako penkis dešimt metų. Jo šalyje buvo mirtina tyła tai su kaktuvinei dienai atėjus. Bet diena buvo minima laisvame pasaulyje. Ir The New York Times vedamasis taip nusakė auorių: keli metai atgal be išėjimo iš anksto patekėjo nauja žvaigždė rusų ir pasaulinės literatūros skliaute. Su savo pirmuoju romanu, Viena diena Ivano Denisovičiaus gyvenime, Aleksandras Solženicinas pasireiškė kaip didysis literatūros meistras. Apyšakos ir romanai, kurie sekė -- Pirmasis ratas ir Vėžio ligoninė -- tik padėjo jam ištvirtinti greta rusų kalbos meistrų ir greta rusų sąžinės tribunų. Šią dieną daugio šalių skaitytojų nusilenkia Solženicinui, bet tik keli išdrįs tai padaryti jo tėvynėje, kur jis tebegyvena... Jis atkakliai laiko garbės veidrodį, kuriame atšvyti sovietinė visuomenė ir jis prisima pavojus ir teismus, kuriuos jis sulaukia iš jo šalies valdovų, nes jiems nepatinka tai, kas šiame veidrodyje atšvyti...

J. Gl.

J. GRAUDA

Kaip padidinti Lietuvos teritoriją?

Kiekvienas patriotas norėtų, kad Lietuva būtų nuo jūros iki jūros -- didelės teritorijos valstybė. Senais feodaliniais kunigaikščių laikais, tvirtina Vincas Trumpa, valstybės sienos plito kiek karo žirgas nešė. Bet motorizuotų divizijų eroje tokiais savo sienų plėtimo metodais Lietuva negali operuoti. Tačiau, turint gerą smegeninę, ir dabar galime savo tėvynę praplatinti.

Reikia išmesti iš apyvartos senamadišką sąvoką "valstybė", duoda sugestiją Vincas Trumpa, ir vieton "valstybės" sąvokos naudoti "tėvynės" sąvoką. Ir tada, kada politikai išsivins fantaziją, tėvynių sienos taps lengviau kilnojamosiomis sienomis. Valstybė yra nepaslinkus, stabilizmas, nedinamišką reiškinys. Kas kita yra tėvynė, tvirtina Vincas Trumpa. Tėvynė, sako Vincas Trumpa, galima sukurti visiškai tuščioje vietoje, gal net mėnulyje. Mums sunkiau sekasi išsivinti tą moksliską prielaidą, bet prileidžiame, kada ims mėnulį lankyti astronautai ir astronautės, ir gyvens ten ilgesnį laiką, kieno nors gimimo metrikose bus užrašyta gimimo vieta: Mėnulis. Bet tai jau iš temos. Čia rūpinamės ne mėnuliu, bet Lietuva.

Politikams nereikia nė fantazijos, koreguoja Vincą Trumpą aukštesnė žinojimo instancija, Akiračių redakcija. Politikams reikia veiksmo, kuris sankcionuotų tiek leninistinės tautinės politikos, tiek ir Tarybų Sąjungos Konstitucijos.

Su entuziastingu pasitikėjimu žvelgdami į tą išmąstytą valstybės teisės teoriją jau imame jaustis "politikais su fantazija". Pagal Vinco Trumpos doktriną jungiame prie Tėvynės visas lietuviškas etnografines sritis. Čistyje Prudų (Tolminkiemis), kur gimė Donelaitis aišku mūsų žemė. Ir Naugardukas, kur gimė Adomas Mickevičius mūsų tėvynė. Netgi Mohilavo sritis, kur gimė Oskaras Milašius, ar nėra mūsų žemė? Pagal Vinco Trumpos doktriną Lietuva bematant praplistų nuo jūros iki jūros. Betgi Karaliaučius, kur mūsų kilimo E. Kantas demonstravo sekundės punktualumo pasivaikščiojimuose savo skėtį ir juodą skrybėlę, irgi būtų mūsų tėvynė ir mūsų žemė.

Pagal leninistinę tautinę politiką ir Tarybų sąjungos konstituciją mūsų tautietis Antanas Sniečkus parašo laiškelį draugui Kosyginui, postskriptume pažymi, kurioje vietoje kas iš lietuvių gimė ar palaidotas, žiūr, jau ir prijungė teritorijos sklypelį.

Kada jungiame į vieną tris Akiračių doktrinos faktorius: politiką su fantazija ir veiksmu, leninistinę tautinę politiką ir Tarybų sąjungos konstituciją, tiesiog galva svaigsta nuo galimybių padaryti Lietuvą plačiausia pasaulio valstybė (atsiprašau, tėvynė). Daug žymių lietuvių gimė ir mirė Amerikoje, bet kapitalistinė valstybė nė sprindžio neperleis Lietuvai. Kitaip gi su leninistinės tautinės politikos garantijomis. Gimė, sakysim, LB apylinkės pirmininkas Rygoje, paduok mums Latviją. Gimė rašytojai XX ir ZZ buvusiame Petrapilyje, paduok mums teritoriją iki pat Suomijos įlankos. Nebijokite, atrasime žymių lietuvių gimusių prie Uralo ir už Uralo, ir Čitoje... Jeigu ne "valstybė", bet "tėvynė", pagal leninistinę tautinę politiką, palankioje mums Akiračių interpretacijoje, plėskime Lietuvos teritoriją...

-- Ar jūs žinote, -- pasakė mums leninistinės tautinės politikos specas, kad Vilniuje palaidoti trys rusų šventieji, kilę iš Vilniaus, kad prie Pažaislio palaidotas caro himno autorius, gimęs Lietuvoje, kad Kaune yra rusų gimnazija ir rusų operetės teatras.... Yra dar šarvuotų ir aviacijos bazės?

-- Ir kas? mes ištarėm su blogu nujautimu. -- Nieko, -- šyptelėjo specas. -- Tik norėjau jums priminti leninistinę tautinę politiką. Suprantate?

-- Taip, -- mes išvėpėm, jau atmesdami Vinco Trumpos tėvynių ir politikų su fantazija doktriną.

Senatorius Edmund Muskie remia Howard Metzenbaum į senatą

"...Howard Metzenbaum pakartotinai pasisakė už dirbantį žmogų... už vartotoją... ir už kiekvieną Ohio pilietį."

Senatorius EDMUND MUSKIE,
Democrat, Maine

ON NOV. 3 VOTE FOR

Howard M. Metzenbaum

U.S. Senator/Democrat

Endorsed by AFL-CIO

Nationalities Groups for Metzenbaum, Co-Chmn.:
George Dobrea & Frank Pokorny
11912 Buckey Rd., Cleveland, Ohio

NEW CANADIAN BLITZ DIET

LOSE 5 POUNDS OVERNIGHT!

Learn the secret of incredible, No-Effort, No-Drug, ONE-DAY reducing formula! Have your wholesome, yummy "Blitz"! (4 mystery meals)—Go to bed! Wake up!—and you have lost 5 pounds. Unbelievable? Sure! But it works. Every time. OR YOUR MONEY BACK! SPECIAL OFFER (limited period only): \$3.00

Yes I want to lose five pounds overnight. Please rush by mail CANADIAN BLITZ DIET. I enclose \$3.00 cash, money order, or cheque (Sorry no C.O.D.'s). If payment by cheque enclose \$3.50 to cover handling costs.

CANADIAN BLITZ DIET
203 - 15104 Stony Plain Road,
EDMONTON, Alberta, Canada

Name

Address

City State Zip

JURGIS GLIAUDA

JUOZAS TUMAS — VAIŽGANTAS

žmogus ir asmenybė (5)

(Paskaitos metmenys)

Bet yra tikra, kad žiauriai yra nuplėsta marmurinė lenta, prie vidaus bažnyčios durų, kuri buvo memorialas Sibire žuvusio Lietuvių bataliono atminčiai. 1918 metais tą lietuvių sutvertą batalioną bolševikai išžudė prie Novonikolajevskio. Neteko taip pat girdėti, ar prie bažnytinio pastato, kas ten bebūtų naudojama, Vaižganto jubiliejiniais metais priklata bet kurio pobūdžio memorialinė lenta?

Užbėgant bet kuriai žiniai už akių, galime ir tvirtinti, kad tokios lentos ten nėra ir nebus. Ir tai bus ryškus skelbiamas tariamos pagarbos Vaižgantui nerespektavimas ir net panieka jam.

Anekdotas tebegyvas Kaune, tokio režimo sąlygose išliko patvaresnis už oficialiais Vaižganto liaupses.

Prieina Vaižgantas prie bažnyčios, o čia ant žemės girtuoklis.

-- Besarmati, -- pakelia lazda Vaižgantas. -- Prieš porą savaitių tu, galgone pačiam Dievui žodį davei, kad arielkos nė į burną neimsi.

-- Kad kunigėli, tai ne arielka, -- vapsėjo vos apversdamas liežuvi girtuoklis. -- Jie man konjaką fundijo.

-- Tai ko iš karto nesakei. Jei buvo konjakas tai gulėk. Tik neperšalk, panie...

Kodėl toks atlidumas? Vaižgantas mėgdavo į stiklinę arbatos įsipilti stikliuką konjako ir laikė tai vaistais.

Tad, kokį žodį atrastų ir kokį anekdotą sukurtų Vaižgantas jo jubiliejaus dieną atlanęs savo išniekintą bažnyčią, kur nė vinių skylių nebėliko išlupus Sibiro bataliono memorialinę lentą?

Sako apie Vaižgantą Mykolas Vaitkus, nepaprasta asmenybė ir savo optimizmu, estetiška gyvenimo filosofija ir išrinktu žodžiu.

Vaižgantas buvo viešumos žmogus. Visur buvo jo pilna: bažnyčioje ir universitete, politinėse ir visuomeninėse organizacijose, posėdžiuose ir mitinguose. Pats sakydavos: Be manęs nėra įvykės joks skandalas. Ir tur būt visur jis kalbėdavo geroju, piktuoju, pasikarščiuodamas ir tuo atlyždamas, iš-

sibardamas ir netrukus išsibučiuodamas.

Nuostabi Vaižganto asmenybė tas trumpas jo periodas stebina vis naujomis mozaikinio piešinio dalimis. Plačiai žinoma bendroji Lietuvos atgimimo laikų nuotrauka, kur kartu su tada jaunučiu kunigu Vaižgantu sustojo Vincas Kudirka, Jablonskis ir Lazoraitis ir Landsbergis ir Čapas, Varpininkai ir tada naujos liberalinės ideologinės srovės pranašai. Vėliau Vaižgantas artimas viltininkams, Jis lankosi Amerikoje ir sugrįžęs pareiškia: ten gera, kur mūsų nėra. Visur jis skelbia savo paslaugumą bet kuriam lietuvių tautos reikalui.

Savosios lietuviškos visuomenės tarnas, dar daugiau -- jos vergas, dėl jos metų metais nebe-matąs kaip skaišti saulutė šviečia ir džiugina. Kur tik man liepė eiti, ėjau, neatsiklausdamas, kas ji įgaliojo man liepti. Ėjau, dirbau be atodairos, laiku nesumetęs, ar aš tam kvalifikuotas.

Rašo kritikas Juozas Brazaitis:

Tumas šokdavosi į pirmasias ir pavojingas vietas veikti. Jose buvo riteris be baimės, smerkė, kas jam buvo smerkinta, gyrė ir džiaugėsi gerais reiškiniais. Dėl optimizmo ir šviesių ženklių kėlimo Vaižgantas gavo deimantų ieško-tojo apibūdinimą.

(Bus daugiau)

AUSTRALIJETĖ NEW YORKE

Vos iškėlus koją La Guardia Aerodrome atrodė, jog kur nors yra didžiulis gaisras ir vieni bėga gelbėti, o kiti stengiasi kuo greičiau pabėgti. Pradeda smarkiau plakti širdis; jauti, kad turi bėgti drauge, bet nežinai su kuriais? Su tais bėgančiais ar pabėgančiais? Man iš labai ramaus Victorijos valstijos Melbourne miesto atvykusiai sukėlė nerimą. Po keleto gilesnių atsikvėpimų atsirandu pas gimines, dr. V. ir E. Čekus.

Naktį, -- sako žmonės -- visos kaltės pilkos. Todėl ir New Yorkas man savo šviesomis atrodė toks pat, kaip ir kiti pasaulio didmiesčiai.

Sekančią dieną teta išsivedė apsipirkti ir parodyti savojo priemiesčio. Patikėkit manim, aš nenoriu jums peikti jūsų miesto, bet aš niekuomet ir niekur nemačiau tiek daug šiukšlių. Paklausu tetos, ar miesto "dustmenai" streikuoja, kad taip per šiukšles reikia lipti? Pasirodo, kad tai kasdienė normali padėtis. Kokia tai būtų rugpiūtė Melbourne sveikatos departamentui, kur gatvėje nebegalima nė saldainio popierėlio numesti! Kur šlavikai skundžiasi, jei per bloką jiems reikia tris kartus pasilenkti.

New Yorko centras, Fifth Avenue labai panašus į Melbourne miesto centrinę Collins Street. Trūko tik medžių ir gėlių. Žinoma šiek tiek švariau negu priemiesčiuose. Ypatingą dėmesį atkreipė auksakalių gatvė. Kaip didžiulis bazaras. Tiek daug brangakmenių aukso ir sidabro vienoje vietoje irgi niekuomet ne buvau mačiusi. Koks tai kontrastų miestas; juoda ir balta, deimantai, auksas ir šiukšlės, milijonieriai ir apdriskę hipiai. Fifth Avenue ir pornografijos gatvė, kur tamsioj saliuokėj, jei esi 21 metų už dolerį gali pamatyti, kas tūkstančiais metų nebuvo laikoma nei stebuklais nei menu. Ne-

O. MATUKEVIČIENĖ

peikiu ir nesistebiu, nes ir aš esu iš miesto, kur atsivežę Michelangelo Dovydą uždengėme juodu aksomu, o sekančią dieną jaunas vyras pietų metu ėjo nuogas nuogutėlis didžiausia prekybos gatve.

Pasiteiravau apie negrų problemą. Man, iš krašto, kur galioja "White Australia policy" atrodė neįtikėtina, kad tokie simpatiški žmonės, tokios savotiškos gražios moterys, su beveik šokoladiniais gražuoliais "baby" galėtų imti į ranką peilį ar mesti per langą bombą. Apie negrų riaušes skaitome kaip tolimą neįtikimą gaudą.

-- Amerika nebe ta, kas buvo prieš 20 metų, -- sako man teta -- kada galėjome nerakinti durų, neuždarinėti langų ir galėjome vakarais vaikščioti gatvėse. Dabar diena atima iš moterų rankinukus ir dar sumuša. -- Kalbėjome laukdamos traukinio ir prie mūsų sukinėjosi tikrai labai simpatingas tamsiaodis jaunuolis. -- Daug lietuvių moterų jau yra nukentėjusių, bet aš iki šiol laiminga. Man dar nepasitaike, kad kas norėtų atimti mano piniginę, -- pasidžiaugė teta.

Belipant į traukinį mūsų "simpatingas" jaunuolis čiupo tetos rankinuką, bet aš laiku pastebėjus griebiau jam už rankos ir jis paleidęs pabėgo. Iš nustebimo nežinojau ar verksti ar juoktis. Ko gero dar būčiau susimušęs su negru Amerikoje.

-- Še, tiek tos mano "laimės" -- sako atsipeikėjęs teta. -- Per anksti pasigyriau.

Aš džiaugiausi sava ja "laime", kad pati savo akimis mačiau įvykį. Tokia laimė man dar nebuvusi pasitaikiusi gyvenime. Mes Melbourne turime tik du negrus, kuriuos labai gerbiame.

Sekmadienį važiuojame į "Country". Kuo

Amerika tikrai pasigirti gali, tai keliais. Jei-gu nebūtų "toli" būdelių tikrai idealiai puikūs plentai ir judėjimas. Visi lekia po 70-80 mylių ir juokauja. Pripratę prie lėtesnio greičio baimingai dairausi į mašinų šonus, -- ar neišdys sparnai ir pradėsime skristi. Tetas skaitosi tik "sunday driver", todėl visai rimtai norėjau pasiteirauti, ar ji turipiloto leidimą. Mano rūpestį išblaškė pasakiškai gražūs gamtovaizdžiai. Krašte, kur beržai, epušės ir kiti lapus metą medžiai yra tokie pat emigrantai dypukai, kaip ir mes, šitokio žavingo grožio nėra.

-- Ar turite tokių lyg ugnimi liepsnojančių kalnų Australijoje? -- staug užklauskė dėdė.

-- Turime, -- australišku papročiu skubėjau nenusileisti. -- Turime. Tik mūsų kalnai raudoni vasarą nuo "bushfire", kada Eucaliptai dega kaip parakas ir tai atsitinka kiekvieną vasarą.

Atvykstam į Monticello pas ponį Danutę Senikienę. Kokia graži, rami sodyba! Prie namo upeliukas čiurlena. Ramiai užsisvajojusios egelės tarp paraudusių lapuočių, lyg senos skartos tetos su nusilakščiusiais, sušilusiais vaikais. Tuoju susidraugaujame su Musyte ir einame pasivaikščioti. Gal būtų neturiu tiek daug laimės su žmonėmis, bet su šunimis prisipažįstame meilėje iš pirmo žvilgsnio. -- Dievuliau, čionai norėčiau gyventi ir gyventi, -- svajoju. -- Čia galėtum tu mane užmiršti ir nešauti į dausus. -- Taip ramu ir gera. Pritaria mano mintims ir Musytė nuoširdžiai uodega vizgindama.

Bet mano laimei dar ne galas. Atvažiuoja dr. Paprockienė ir kviečia pas juos. -- Ten vyrai žvejoja, -- išeidama pasako. Juk tai magiški žodžiai! Man, iš prigimtės, iš pašaukimo, iš meilės, iš... ir kaip čia jums išpasakyti iš ko

aš esu žvejė? Jeigu mane pažadintumėt ant rą valandą naktį sakydami: -- Būk pasiruošęs per 15 minučių, einam žvejoti! -- Per 5 minutes būčiau pasiruošęs ir jau nekantriai laukčiau.

Žvejai -- geriausi žmonės pasaulyje. Tokie, matyt yra daktaras ir ponis Paprockai, nes pas juos radome visą žvejų kompaniją. Vieni prisižvejoję žuvį valo, kiti bulves kepti ruošiasi, tretį paskirti sliekų prižiūrėtojais. Tuoju gavau meškerę ir jau žvejoju. Prisidėjo ponis Senikienė ir abi kantriai laukiame laimės. Pasakoju jai apie žuvis Australijoje. Kokius didelius ungurius ir lobsterius gaudome. Nemeluojau, nors žvejai vadinami melagiais. Pasakoju apie mūsų upių ešerius, apie Murray upės "cod'us", apie siaubingai dideles jūros žuvis. Ponia Senikienė tylėdama ištraukė vieną "sucker'į", kuri visi apspitę gyrė esant labai gražiu. O man nieko. Kažkoks mažytis kibina, bet kabliuko praryti matyt nepasirošęs. Labai noriu pagauti, jau ir nervuojuos. O ta mano teta, kaip tyčia vis ateidama "piauna": -- Na, žvejė ekspertė, kur tavo žuvis? --

Turiu pasakyti, kad savo dėdę myliu labiau; jis man gallestingesis.

Ponia Senikienė jau ir kitą gražų "sucker'į" ištraukė, o mane tas mažėlis vis tebekibina. O taip norėtusi pasakyti, kad tokio dydžio, kaip tie gražūs suckeriai, mums negalima imti į maišą Australijoje, turime mesti atgal, kadpaugtų. Tikriausiai manytų, kad iš pavydo taip sakau. Na, ką padarysi -- ne visada laimė.

Jau reikia važiuoti namo. O taip gaila palikti ponų Paprockų sodybą ir upę. Tokia pakeleivio dalis! Ilgai atminsiu ir Australijoje pasakosiu, kaip Amerikoje žvejoju. Ponia Senikienė atidavė savo laimikį mums vežtis namo. Nors ir nepagavus, bet vis dėlto grįšiu paragavus. Skani žuvis.

A. RŪKŠTELĖS PARODA NEW YORKE

A. RŪKŠTELĖ

Skalbėja

• Dail. A. Rūkštelės meno kūrinių paroda rengiama spalio 31 d., šeštadienį ir lapkričio 1 d., sekmadienį, nuo 1 val. iki 9 val. vakaro, Knights of Columbus salėje, 86-22 85 St., Woodhaven, N. Y.

Bus išstatyta 35 kūrinių. Visi darbai -- aliejus. A. Rūkštelė, ūkininko sūnus, nuo pat savo vaikystės susigyvenęs su Lietuvos gam-

ta, liaudies buitimi, savo darbuose daugiausia ir vaizduoja Lietuvos rugpiutes su auksinėmis gubomis, žvilgančiais ežerais, idiliškomis palaukėmis. Šioji jo kūryba ištiesai dvelkia aukštaitišku nuoširdumu.

Bus ir kitų įvairiomis temomis paveikslų, būtent naturmortai, figūriniai paveiksai, portretai.

Dail. A. Rūkštelės paroda New Yorke globos LMKF New Yorko klubas. (jb)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS

SPRINGMAKERS

Coilers, Torsion Winders, Secondary Men. Experience necessary. No age limit. Top pay, benefits, and working conditions, and steady work.

WRITE

SOUTHERN PRECISION SPRING CO.

P. O. Box 8186

Charlotte, N. Carolina 28208

(78-81)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Špionažo Kazas

PIERRE NORD

(24)

-- Bet jūs, Vlasovai, greit atsigavote, -- tęsė toliau pulkininkas Dubois. -- Matydamas, kad jūs atidengtas, nutarėte lošti viskuo. Buvo nepatogu, kad aš jus įtariu, bet tas nesusilpnino jūsų planų. Man tebebuvo sunku įtikinti Wonderį, kad jūs jį apgaudinėjate. Jums buvo svarbu, kad jis jums nenustotų pasitikėti. Jūs stengėtės eiti iki galo, nes atsidūrėte panikoj.

Wonderis palengva pradėjo atspėti, kad Barinas yra Routier. Jūs jam nurodėte, kad Prancūzijoje galima būti ministrų kabineto nariu nebūnant ministru. Jums atsirado vilties spindulėlis, kai Wonder pradėjo mane įtarti suorganizavus Routier pabėgimą. Bet kai prancūzų pasiūlymu, aukštieji organai davė įsakymą "skalbti baltinius šeimoje ir labai slapta!" čia Paryžiuje, jūs pajutote, kad laimė jus apleidžia ir iš naujo susirgote.

Ah, aš užmiršau pastebėti, Vlasovai, viena psichologinė smulkmena. Jūs užmiršote, kad per ilgą savo tarnybos laiką aš mačiau daug išdavikų veidų.

-- Ką tuo norite pasakyti, pulkininke?

-- Jūs nesugebėjote man pasirodyti kalnu, panašiu į išdaviką, nei fiziškai, nei morališkai ... kal-

bant apie moralę iš mūsų profesinio žvilgsnio.

-- Ačiū pulkininke, -- pasakė Vlasovas nusilenkdamas.

Pirmininkaujantis, nustebintas tokiu žestu, norėjo padaryti galą tokiam fraternizavimui tarp priešų. Profanai špionaže nelengva suprastu profesionalų šnipų išgyvenimą į savo vaidmenį ir tarpusavio santykius, kaip dažnai užsimezga tarp policininko ir kriminalisto, o dar intymiau tarp žvalgybos agentų, kurie turi kaž kokią seną militarizmą dvasią.

-- Vlasovai, ar turite ką nors pasakyti? -- paklausė pirmininkaujantis Eisenberg.

-- Aš turiu pagalvoti, -- atsakė rusas.

-- Tas gal prireiks jums prieš kitus teisėjus, kurie spręs jūsų bylą, gi kas liečia mus, laikome šį dalyką užbaigtu.

Pulkininkas Dubois pakėlė pirštą, kaip mokiniams, prašydamas balso:

-- Atsiprašau, pone pirmininke. Šis reikalas dar tik prasideda. Net ir jums. Lieka dar išsiaiškinti dvi pagrindines problemas. Pirmoji: kaip Vlasovas, būdamas Langley, galėjo susisiekti su K.G.B. viršininkais? Pirmoji idėja, kad K.G.B. galėjo įrušius laikraščius Amerikoje, kuriuos Vlasovas skaitė, idėti šifruotą skelbimą. Bet šis procesas yra lėtas, reikalingas mažiausiai trijų dienų ir leidžia perduoti tik ribotas instrukcijas, pagaliau, šis kelias yra vienašalis. Jis neleido Vlasovui susisiekti su savo viršininkais ir tartis dėl operacijos. Tuo tarpu, kaip matome jis tai atliko labai punktuškai.

Pavyzdžiui (tai mes matysime rytoj), jis bandė "nusižudyti" Routier ir ponį Albrand vasario 21 ir 22 naktį, lygiai kaip jis įscenizavo gen. Fel-

seno nusižudymą, kad paskui galėtų apkaltinti mane ir visą Prancūzijos administraciją. Tai galėjo mane sukompromituoti, nes aš buvau vienintelis prancūzas, kuris tą naktį žinojo, kad Routier ir ponis Albrand yra apšaukti sovietų šnipais. Bet reikėjo daryti greitai ir juos nužudyti dar prieš vasario 22 rytą, nes tą rytą aš turėjau padaryti raportą savo viršininkams ir nebebūčiau galimas sąmokslininkas. Kas galėjo dėl jo parinkti atentato valandą ir jį įvykdyti? Wonderio dėl to negalima įtarti. Ponia Lee irgi. Vlasovas? Jis turėjo įspėti Maskvą, kad Wonder man "išdavė" Routier ir ponį Albrand vasario 21 rytą Amerikos laiku 10 val. Praktiškai būdamas belaisviu Langley, Vlasovas aišku nešnekėjo su Maskva per radiją. Tad šiame reikale buvo antrasis žmogus. Kas? Štai mūsų antroji problema.

Visų žvilgsniai nukrypo į Vlasovą. Bet jis sėdėjo nejudėdamas ir iš jo veido nieko negalima buvo išskaityti. Kad paslėpus susijaudinimą, savo rankas buvo susikišęs į kišenes, nes iš praktikos žinojo, kad veidą lengviau kontroliuoti negu rankas.

-- Posėdžiausime visą naktį jei reikės, -- pasakė pirmininkas. -- Bet turime išsiaiškinti.

-- Pone pirmininke, labai gaila, bet mano pagrindinis liudininkas tegalės atvykti tik rytoj rytą, -- pasakė Dubois.

-- Pasakykit bent liudininko pavardę.

-- Neįmanoma. Prieš jį vedama operacija ir reikalinga išlaikyti didelę paslaptį. Pagaliau aš pats turiu vykti pasižiūrėti, kaip dalykas stovi, tad prašau mane atleisti.

Ir Dubois, kaip vėjas, apleido kambarį.

(Bus daugiau)

DAILININKŲ DOVANA RELIGINEI ŠALPAI

Religinės šalpos šių metų vajuos užbaigimas įvyks gruodžio 12 d. Naujos par. salėje rengiamu vakaru, kuriame įvyks ir dovanų paskirstymas jos rėmėjams. Laimėjimai yra tikrai nepaprasti ir labai vertingi. Juos sudaro mūsų žinomų dailininkų keturi paveikslai: "Kartu" -- V. Stančikaitės - Abraitienės, "Vienuoliai" -- B. Vilkutaitytės - Gedvilienės, "Jūros Pakraštys" -- N. Vedegytės - Palubinskių ir "Miško Fantazija" -- Anthony J. Vaikšnoras.

Minėti dailininkai savo talentą, darbą aukoja labai kilniam ir jautriam mūsų tautiniam reikalui: pagalbos rankos ištiesimui išniekintam, užguitam, persekiojamam žmogui pavergtoje Lietuvoje. Rengėjai tikisi, kad Clevelando ir apylinkių lietuviai taip pat jautriai

atsilieps, išgydami dovanų paskirstymo bilietų.

V. ABRAITIENĖ -- prieš porą metų yra turėjusi savo kūrinių parodą Toronte, kuri praejo su pasisekimu ir spaudoj buvo gerai įvertinta. Paskutinį jos darbą teko matyti K. Karpius 75 m. amž. minėjime: spalvingas K. Karpius portretas. Dailininkė šiuo metu kruopščiai dirba ir, teko girdėti, rengiasi savo darbų parodai.

N. PALUBINSKIENĖ -- šalia jaunos motinos darbų (2 mokyklinio amžiaus vaikučiai) daug dirba dailės srityje. Yra dalyvavusi grupinėse lietuvių dailininkų parodose Clevelande, Chicagoje, New Yorke, o taip pat eilėje amerikiečių parodų. Šių metų pavasarį yra turėjusi pavykusią savo darbų parodą Kanadoje.

ANTHONY J. VAIKŠNORAS -- čia gimęs, plačiai žinomas amerikiečių meno pasaulio dailininkas. Clevelande turįs skelbimų išpildymo agentūrą, žinomą P.D.A. var du. 1945 m. laimėjo pirmą premiją Clevelando Meno Muziejaus. 1954 m. apdovanotas Gubernatoriaus \$500 premija ir jo darbai kabo Gubernatoriaus įstaigoje Columbus, Ohio. Meno Muziejus Clevelande yra įsigijęs 7 jo paveikslus ir 1 emalio darbą. Vieną iš Vaikšnoros darbų yra įsigijęs Time žurnalo Chairman of the Board Andrew Heiskell. A. Vaikšnoros darbų yra įsigiję daugelis meno kolekcionierių. A. Vaikšnoras yra surengęs keliasdešimt savo darbų parodų visoje Amerikoje, laimėjęs daug premijų, nepaprastai produktyvus.

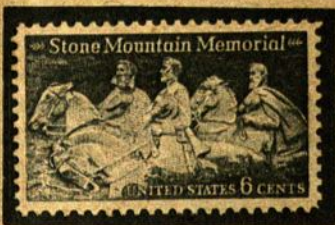
A. Garka

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

(10)

JAV rugsėjo 19 d. išleido 6 centų pašto ženklą su Stone kalno paminklu. Ženklas tamsiai pilkos spalvos.

Paminklas -- bareljefas yra iškaltas ant Stone kalno uolos, kuris yra maždaug už 13 mylių į rytus nuo Atlanta miesto, Georgija valstijoje, viename valstybiname parke. Bareljefe yra

parodyti trys raiti pietiečiai konfederatai: generolas Robert E. Lee (1807-1870), pietiečių prezidentas Jefferson Davis (1808-1889) ir generolas Stonewall Jackson (1824-1863). Paminklas yra tokio didumo, kaip futbolo laukas, ir laikomas vienu iš septynių moderniojo pasaulio žymybių.

BARBUDA (sala Karaibų jūroje) leidžia seriją pašto ženklų su senovės laikų britų monarchų arvaizdais. Pašto ženklai gražiai spalvoti. Čia dedame 35 c. pašto ženklą su Henriku I.

Visais draudimo reikalais kreipkitės į prityrusį atstovą -- V. GIEDRAITĮ, telefonas 944-6835, kuris suteiks Jums reikalingas informacijas.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Jus džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIŲ ČEKIU

Mes siūsiame Jums čekį sekantį mėnesį -- ir kiekvieną mėnesį -- kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus -- Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIU.

Skambinkit ar atkelkit pilnom smulkmenom nemokamo patarnavimo!

State Savings

AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

Ši dailininkų grupė, savo kūriniuose vaizdavo gamtos vaizdus, anot paties Lismerio išsiųsi reiškinio 1924 m., buvo gero

nukrypusi nuo prancūzų impresionistų, buvo įkurta 1920 m. ir apėmė septynius tuomet žinomus tos krypties kanadiečius dailininkus. Lismeris buvo vienas tos grupės steigėjų.

PRANCŪZIJA išleido tris primokamus pašto ženklus su pasižymėjusiais prancūzais: Louis Le Vau, Philibert de L'Orme ir rašytoju Prosper Merimee (pastarąjį čia dedame).

Prosper Merimee (1803-1870) gimė Paryžiuje. Mokėjo daugelį kalbų ir anksti ėmė rašyti. Tarnavo istorinių paminklų apsaugos generaliniu inspektorium, vėliau senatorium ir buvo susidraugavęs su Prancūzijos imperatorium Napoleonu III. Pradžioje rašė noveles, kurias leido ne savo vardu. Vėliau jau savo vardu, daugiausia istorinio arba aštriai dramatiško turinio. Parašė ir iš rusų gyvenimo, o vieną net iš Lietuvos bajorų -- Lokys (1869 m.). Ši novelė su V.K. Jonyno medžio raizininiais ir plačiais komentarais buvo išleista R. Schmittleino Baden-Badene 1949 m., o lietuviškai (O. Prodokaitės vertimas) išleido "Australijos Lie tuvis" 1955 m. Be to, lietuvių kalba dar yra išleisti jo "Kolomba" (1937 m.) ir "Karolio IX laikų kronika" (1956 m.). Jo novelės Carmen sužetetas buvo panaudotas komp. G. Bizet to pat vardo operai sukurti.

GAUNAMA DIRVOJE IR PAS PLATINTOJUS

**REZI
STEN
CIJA**

ROMANAS

R. SPALIS

Kaina \$6.00

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Hearts and Hunting

FOR THE HUNTER WITH KNOWN HEART TROUBLE. Let at least one member of your party know your condition and your medicines-how and what to take. List your medicines and how to administer them on a card and keep it in a pocket with your medicines at all times.

A SERVICE OF YOUR HEART ASSOCIATION

foto
V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Pasiskubinkite įsigyti

AGONIJA

IŠKIRPTI

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gliaudos romaną "AGONIJA".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas

Adresas

A. Garka

— SAVE AT
**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

65
ANNIVERSARY

ASSOCIATION OF CHICAGO

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY

Paid and
Compounded
Quarterly

5%
PER ANNUM

REGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

• LB Ohio apygardos valdybon praeitą sekmadienį įvykusiame susirinkime buvo išrinkti: Dr. D. Degesys, V. Knistautas, K. Žiedonis, Damušis ir O. Jokūbaitienė. Kandidatais: dr. A. Butkus, Žilionis ir Kašuba.

• JONAS URBŠAITIS kūrėjas-savanoris, Dirvos rėmėjas ir jos parengimų nuolatinis talkininkas, savo giminaičiui Albinui Ripkevičiui, Toronte užprenumeravo metams Dirvą.

Širdingas ačiū p. Urbšaičiui už Dirvos skaitytojų šeimos didinimą.

Howard M. Metzenbaum, demokratų kandidatas į JAV senatą, tiki kad daugiau darbų ir žemesnės kainos turėtų pakeisti bedarbę ir infliaciją.

Toks pranešimas yra Metzenbaumo, anūko Rytų Europos imigranto, dabar vizituojančio etnines grupes Ohio valstijoje.

Metzenbaum yra remiamas senatoriaus Edmund S. Muskie, kuris priminė, kad Metzenbaum pakartotina pasisakė už kiekvieną žmogų, už kiekvieną vartotoją ir kiekvieną Ohio pilietį.

Muskie sako, kad "Metzenbaum yra kandidatas, kurį aš mėgstu".

TAUTYBĖS REMIA TEISEJĄ TALTY

Tautybių komitetas remia teisėją Francis Talty perrinkimui į Probate Court Court, kuris yra pasižymėjęs visuomeniniame darbe. Jis buvo perrinktas teisėju be opozicijos. Jis aktyviai dalyvauja tautiniuose ir bendruomenėse grupėse. Jį remia daugelis tautinių grupių. Perrinkit jį teisėju lapkričio 3.

FEMALE

OPPORTUNITY for PROFESSIONAL HELP FOR 450 BED MEDICAL CENTER REGISTERED NURSES For all services & all shifts. Good starting salary. Plus shift differential for evening & night duties. REGISTERED DIETITIAN AND THERAPEUTIC MALE OR FEMALE X-RAY TECHNICIAN REGISTERED Salary commensurate with experience & ability. EXCELLENT FRINGE BENEFITS. Such as: 100% paid Health & Life Insurance and Retirement. Apply call or write to Personnel Director MEMORIAL MEDICAL CENTER P. O. Box 6688 Station C Savannah, Ga. 31405 (78-92)

L.T.M. ČIURLIONIO ANSAMBLIO TRADICINIS BALIUS

ĮVYKS Š. M. SPALIO 31 D., 8 VAL. VAK., ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

Programą išpildys Čiurlionio Ansamblis su Ansamblio soliste IRENA GRIGALIŪNAITE.

Ansambliui vadovaus muzikas Maestro ALFONSAS MIKULSKIS.

Stalus (po 10 asmenų) galima dabar užsisakyti pas A. Penkauską — tel. 888-5940. Kaina asmeniui \$10.00.

TOLIMIEJI RYTAI SKAIDRĖSE

DLK Birutės Draugijos Clevelande skyrius, vadovaujamas energingos ir visad rūpestingos pirmininkės V. Nagevičienės, kiekvieną savo narių susirinkimą praleidžia darbiningai bei kultūringai nuotaikoj. Įvairių sričių paskaitininkės ar tai iš narių tarpo ar viešnios, idomia ir gyvenimiška tema dažnai praskaidrina pilkają kasdienybę ir sekmadienio popietę nukelia į tam tikrą užsimiršimą. Tačiau randama laiko čia ir rūpimais klausimais padiskutuoti bei Birutėčių gyva dvasia pagyveniti, tai yra netik istoriniuose prisiminimuose, bet ir vieną kitą praktišką užsimojimą įgyvendinti.

Vienas iš paskutiniųjų susirinkimų įvyko š. m. rugsėjo 27 d. 3:30 val. p. H. S. Stasų bute. Susirinkimas, kaip ir visada praėjo darnioje nuotaikoje. Susirinkusios ir peržvelgusios savo atliktus darbus galėjo ir šį kartą pasigėrėti nuosirdžiu narių bendravimu. Narės aktyviai dalyvavo ir reikėsi Pasaulio Vienos Dienos kepinų bei rankdarbių išpardavime, kurį rengė May Co. pritariant tautybių skyriui.

Taip pat dalyvavo ir buvusio Clevelando burmistro A.J. Celebrezze pagerbime, kur kartu buvo pagerbta ir iškilioji Clevelando pilietė 1970 metams ponja prof. Al. Augustinavičienė. Šį įvykį Birutietės nepaprastai džiaugsmingai sutiko ir vertino rinkimo komisią, kad atkreipė tinkamą dėmesį į šią didžią lietuviškos kultūros atstovę ir mūsų tautos reprezentantę amerikiečių intelektualų tarpe.

Po oficialaus pašnekesio Birutietės turėjo ypatingą staigmeną, nes vaizdais ir gyvais bei nepaprastai idomiais pasakotais p. M. Lenkauskienės išpūdžiais, buvo nukeltos į Tolimus Rytus, į tekančios sau-

lės žemę -- Japoniją, Hong Kongą, bei Thailandą. M. Lenkauskienė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos jaunimo vicepirmininkė turėjusi progos pernai su savo vyru dr. E. Lenkausku gerą dalį Azijos aplankyti ir minėtą kraštų kultūrą, gyvenimo būdą, žmonių religiją ir net šiek tiek istorijos pažinti. Ypač daug charakteringų gamtos vaizdų, šventyklų, bei kasdienio žmogaus gyvenimo aplinkos M. Lenkauskienė užfiksavusi ryškiose skaidrėse, kurios žiūrovui su teikia tikrą tų kraštų iliuziją ir jį tiesioginiai nukelia išiuos niekad nematytus kraštus.

Štai esame Japonijoje ir, rodos, matai kiekvieną žingsnyje šios tautos darbštumą, švarą, jų kasdieninį ir šventišką gyvenimą. Stebėjome japonų arbatos gėrimo ceremoniją, jų tautinius šokių, spalvingas šilko kimono, milžiniškas Budos stovyklas, neišsivaizduojamai smulkia ornamentika išpuoštas šventyklas bei pasakiškus karelių rūmus su fantastiškais sodais. Tai vaizdai senos kultūros ir aukščiausios civilizacijos šiandieninėj Azijoje ir vi suose Tolimuose Rytuose.

Iš Japonijos prelegentė mus nukėlė į Britų valdomą Hong Kongą, kur žiūrovas atsistoja prieš du kraštutinius, t.y. turtą ir skurdą. Didžiau si dangoraižiai ir jų pavėsyje lūšnos ir žemėje urvai, kuriuose gyvena biednuomenė.

Thailandas, arba kinų kalboj Muang Thai, reiškia laisvąją šalį, prelegentės spalvingose skaidrėse irgi atsiskleidė gyvu natūralumu. Nors tai ir Tolimųjų Rytų aruodas, tačiau žema civilizacija ir primityvios sąlygos bei nepaprastai karštas klimatas krašte sukelia skurdą ir vargą. Tačiau istoriniai paminklai, šventyklos taip pat pasižymi kruopščiai

OHIO LIETUVIAI,

Prezidentas Nixonas prašo visos tautos jam padėti.

Dabartinis kongresas ir senatas nepraleidžia Prezidento norimų padaryti pakeitimų.

Todėl lapkričio 3 d.

BALSUOKITE UŽ

ROBERT TAFT JR.

Robert Taft Jr. yra Prezidentui Nixonui labai reikalingas. Robert Taft Jr. yra žinomas Washingtono kaip įvairių įstatymų leidėjas, pritaikytų šių dienų problemoms.

Todėl Lietuvių Respublikonų Klubas Clevelande kviečia visus Ohio lietuvius lapkričio 3 d. balsuoti už ROBERT TAFT JR.

Clevelando Lietuvių Respublikonų Klubas ir Robert Taft Jr. išrinkti Lietuvių Komitetas

Rita Premeneckienė — pirmininkė
Kazys Karpis — Ohio valstijos pirmininkas

atlikta ornamentika bei auksu ir brangakmeniais išpuošti. Tai įrodo tautos reikiamą pagarbą savo religijai bei skiria ma auka kilnesniam nežemiškam gyvenimui.

Ir šių spalvingų skaidrų fone prabėgo pro mūsų akis fantastiškųjų Rytų vaizdai ir Tolimieji Rytai mūsų vaizduotėje priartėjo bent kiek arčiau kartu atskleidžiant ir dalį savo grožio.

S. St.

TAUPYKIT PINIGUS!

BALSUOKITE UŽ PASIŪLYMĄ NR. 5

UŽ AIŠKIOS LINIJOS MODERNISKĄ EKONOMISKĄ CUYAHOGA COUNTY ADMINISTRACIJĄ — DABAR!

PASIREIŠKITE GYVAI SU PASIŪLYMU NR. 5

Nov. 3 Election

Committee One-O-One
502 Ten-Ten Euclid Bldg.
Cleveland, Ohio 44115
John H. Cherlein, Chmn.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 31 D. Čiurlionio ansamblio tradicinis balius šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 7-8 D. Lietuvių Diėna, Rengia LB 1-os ir II-os Apyl. valdybos.

LAPKRIČIO 15 d. L.V.S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

LAPKRIČIO 26-28 D. Lietuvių Studentų Sąjungos XX visuotinis suvažiavimas Pfc Carter viešbutyje.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE
Cleveland, O.

5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity
5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity
6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DANUTĖ SENIKIENĖ DĖKOJA

Žmogaus gyvenimas yra įvairus, pilnas malonių valandų, geros nuotikos ir tikrojo gyvenimo džiaugsmo. Tačiau, kad pažintume džiaugsmą, likimas kiekvienam iš mūsų retkarčiais primena ir tikrąjį gyvenimo skausmą.

Sunkiausios beviltiško valandos žmogų apanko tada, kada netenki mylimo ir amžinai artimo asmens. Tokiu momentu teko pergyventi ir man mirus mano mylimam vyrui Antanui Senikui. Tokią liūdesio valandą pasijunti žmogus vienišas, jog rodos silpnai pečiai didžio skausmo gyvenimo uždėtos naštos neatlaikys. Dar valanda, dar viena diena ir pats, rodos, po to našta sukniubsi.

Bet štai, pro tą juodą debesį staiga pasirodo mažytis saulės spindulėlis, kai visai netikėtai ateina šiltas užuojautos žodis. Kai sužinai, kad yra žmonių, kurie ir nematydami tavo asarotų akių prisimena, jog šiuo metu tu esi silpnas dvasioje ir siunčia tau šiltą suraminimo, sustiprinimo žodį, stengiasi išsklaidyti tuos juodus ap link tave šešėlius.

Reiškiu nuoširdžią padėką visiems paskutinėje šios žemės kelionėje padėjusiems mano mylimą vyrą Antaną Seniką gėlėmis ir vainikais. Ačiū visiems taip prasmingai pagerbusiems netik jį, bet ir jo siektas idėjas bei darbus tiek

daug suaukojant lėšų BALFUI ir VILČIAI ir už pareikštas užuojautos spaudoje.

Dėkoju visiems už tiek daug užpirtų mišrių ir kiekvieną paguodos žodį. Visa tai stiprina mane dvasioje ir lengvina skausmą.

Danutė Senikienė

GRĮŽIMAS Į LAISVĘ

S. Rūkienės, Sibiro tremtinės atsiminimų antroji dalis "Grįžimas į laisvę" šią savaitę gaunama iš rėšyklos ir bus pradėta siuntinėti ją užsisakiusiems.

Knyga iliustruota, 528 psl. Kietais viršeliais \$6.00. Minkštais \$5.00. Išleido Vilties leidykla.

Atsiųskite užsisakiusių, kad dėl rėšyklos darbo užvilkinimo, nebuvo laiku išpildytas užsakymas.

• Wisconsinio Lietuvių Dienai rengti komitetas, vertindamas lietuviškos spaudos darbą, išgauto š. m. pelno paskyrė \$10.00 Dirvai.

Už auką komitetui nuoširdžiai dėkojame.

• Philadelphiaus ateitininkai spalio 25 d., sekmadienį, šv. Andriejaus parapijos šalėje rengia prezidento A. Stulginskio minėjimą akademiją, tuoj po 10:30 val. mišrių, kurios bus aukojamos už prez. A. Stulginskį. Pagrindinę kalbą pasakys Lietuvos pasiuntinybės Washingtone patarėjas dr. St. Bačkis. Meninę programos dalį atliks pianistė A. Kepalaitė. A. Stulginskio raštų ir laiškų ištraukas paskaitys V. Mikėnienė. Po

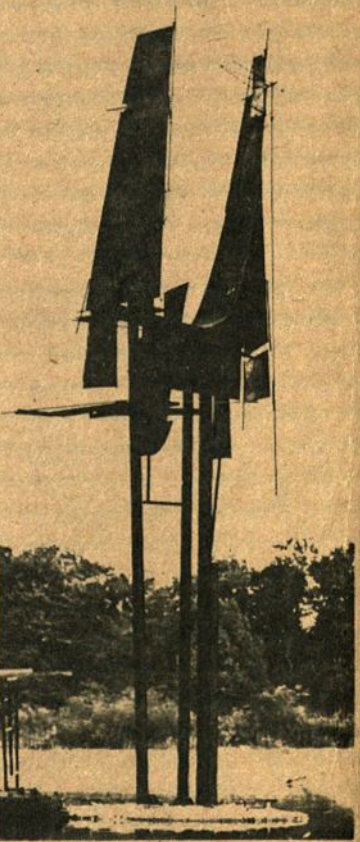
minėjimo bus užkandžiai ir kava. Philadelphiaus ir apylinkių lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

• Ona Matukevičienė, iš Australijos, "Mūsų Pastogės" moterų skyriaus redaktorė, šiuo metu lankosi JAV-se. Iki šiol aplankė Los Angeles, Floridą, Čikagą, kur dalyvavo Tabor Farm spaudos darbuotojų suvažiavime ir šiuo metu New Yorke.

• St. Barzdukas, L. Dambriūnas, dr. P. Jonikas, dr. A. Salys ir dr. Pr. Skardžius įeina į komisiją tikrinių pavadinimų rašybai tvarkyti. Dr. A. Salys rengia projektą. Komisiją sudarė JAV LB švietimo Taryba.

• Mary Oksas, Lietuvių Respublikonų Illinois Lygos pirmininko Casimir G. Okso dukterė, tautiniuose rūbuose su senatorium Ralph T. Smith paskutiniame Illinois valstijos Tautinių Grupių susirinkime. Šiame susirinkime, įvykusiame Chicagoje, dalyvavo 15 įvairių tautybių atstovai. Vakaro šeimininku buvo Casimir G. Oksas.

• Lituanikos skulptūra jau pastatyta Beverly Shores, Indianoje. Paminklas, pagamintas iš metalo, yra 28 pėdų aukščio ir sukonstruotas tvenkinio centre, miesto parke prieš kelimą metų pavadintu Lituanica Park vardu. Kūriny sukurta ir įvykdinta skulptoriaus Juozo Bakio, gyvenančio Kanadoje, dėka Beverly Shores lietuvių, kurių pastangomis projektas tapo realizuotas.

OWNER OPERATORS
with late model tractors.
Please apply
DAVIS MOTOR EXPRESS
1312 SCHUSTER
KALAMAZOO, MICH.
(616) 345-1129
(77-83)

SVEIKINIMAI
K.S. KARPIUI

Be ankščiau Dirvoje skelbtų sveikinimų K.S. Karpiui 75 metų amžiaus sukakties proga, dar sveikino šios organizacijos ir asmenys:

ALT S-gos Worcesterio skyrius, ALT S-gos East Chicagos skyrius, ALT S-gos I skyrius New Yorke, Korpl Neo-Lithuania Filisterių Sąjunga New Yorke, Lietuvių Teisininkų Draugijos Clevelando skyrius, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba, Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje centro valdyba, Kultūrinių Darželių Federacija Clevelande, D.L.K. Birutės D-jos Clevelando skyrius, SLA 20-ji Moterų kuopa Clevelande, Dr. Steponas ir Ona Biežiai, prof. J. Žilevičius, inž. Jonas Jurkūnas, Mečys Valiukėnas, Bronius Kviklys, Edvardas ir Joana Stepai-Steponavičiai, Alpas Gilvydis -- Neprikl. Lietuvos paskutiniojo Seimo prezidiumo buv. vicepirmininkas, tėv. A. Bernatonis -- Vokietijos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas, Petras Balčiūnas -- šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande vedėjas, kun. Romanas Kaponis, Vladas Mingėla, Jonas Leonas ir Jadvyga Tumavičienė.

BOSTON

• Bostono LB Kultūros Klubu susirinkime, kuris įvyks spalio 24 d., 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostono, dr. ena Užgirieinė kalbės tema: "Dėmesys ir smalsumas: aplinkos veiksmų įtaka".

Dr. Ina Užgirieinė šiuo metu yra assoc. profesorė Clark universitete, Worcester, Mass.

Daktarės laipsnį už disertaciją iš klinikinės psichologijos gavo Illinois universitete, Urbanoje.

Intelektualinio vystymosi klausimais rašo savo profesijos spaudoje.

LOS ANGELES

• Ramunei Jurkūnaitei, š. m. spalio 31 d. susituokiančiai su inž. Gintautu Vitkum, jauک mergvakarį suruošė I. Mažeikaitė ir K. Sabaliauskaitė A. V. Mažeikų namuose.

Ramunė, Chicagoje gyvenančių žymių visuomenininkų inž. Jono ir dr. Vincenos Jurkūnų dukra, praėjusį pavasarį Los Angeles State kolegijoje įsigijo magistro laipsnį psichologijoje, o inž. Gintautas ta patį laipsnį yra gavęs inžinerijos srityje.

Losangeliečiai džiaugiasi šia būsimąja lietuviška pora ir deda į juos daug vilčių, tvirtai tikėdami, kad jie lietuviškojo dirvono niekad neapleis, juk miela Ramunė dar ir Chicagoje gyvendama įrodė, kaip reikia dirbti kartu su vyresniaisiais ne tik kultūriniai, bet ir politiniai gyvenime. (mž)

GLUE MACHINE
SET-UP MAN
For folding cartons. Experienced on straight line and right angle gluers.
And
OFFSET PRESSMAN
Experienced in running quality printing on 25x38 and 36x49 2 color presses. Steady work. Overtime for qualified men.
ACME CARTON CORP.
6470 Miller Rd.
Dearborn, Mich.
313 — 581-4820
(79-85)

KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome specialiai sudarytus siuntinius, kurie bus maloni ir praktiška dovana Jūsų artimiesiems.

DOVANŲ SIUNTINYS 1 (1970).

3% jardo angliškos vilnonės geros rūšies kostiuminės medžiagos, 3 jardai crimplene medžiagos tinkamos moteriškam puikiam kostiumui arba dviem suknelėm, 3 jardai vyriškam arba moteriškam paltui eksportinės rūšies veluras arba wool ir cashmere medžiaga, 2½ jardo vilnonės suknelėi medžiagos, 1 nailono arba cottono išeginiai marškiniai, arba bluskiutė, 2 poros moteriškų arba vyriškų vilnonių arba nailoninių kojinių.

Siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persiuntimo išlaidas yra \$95.00.

DOVANŲ SIUNTINYS 2 (1970)

2 vyriški arba moteriški itališki su diržu dėvimi nailono lietpalčiai, crimplene medžiaga dėl dviejų puikių suknelių, vyriškas arba moteriškas megstukas, vilnonis arba acryleno, 3% jardo vilnonės kostiumui medžiagos su įrašu "all wool made in England", 1 puiki gėlėta vilnonė skarelė.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis yra \$95.00.

Taip pat, mielai dedame į šiuos arba kitus rūbų siuntinius dalykus, kurie Lietuvoje yra labai vertingi ir pageidaujami. Dirbtinio Mink (audinės) kailio paltui viršus 40.00, vilnonės gėlėtos skarelės 5.00, vyriški arba moteriški nertiniai 12.00, nailono marškiniai 8.00, nailono lietpalčiai 11.00, gėlėtos nailono skarelės \$2.00, nepermatomo nailono suknelėi 11.00, puikūs vilnoniai moteriški šaliai, 9.00, ir kita.

Už \$36.00 pasiunčiame maisto siuntinį iš specialiai parinktų produktų. Priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, persiunčiame pinigus ir t.t.

BALTIC STORES LTD.,

(Z. Juras),

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2 ENGLAND.
TELEF. 01 739-8734.

Saugus ir pelningas sutaupų, investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY'S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (½ metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., ½ metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

A. A.

BENEDIKTUI BUTKUI

mirus, jo žmonai PRANEI, dukterims ALDONAI STEMPUŽIENEI, NIJOLEI BRAZIENEI su šeimomis ir sūnui RAIMUNDUI reiškiamo tikros užuojautos žodį

Sofija, Dana, Gabrielius
Gedvilai

BENEDIKTUI BUTKUI

mirus, jo žmoną PRANĘ, dukteris ALDONĄ ir NIJOLĘ su šeimomis ir sūnų RAIMONDĄ nuoširdžiai užjaučia

Algimantas Pautienis

Mylimam vyrui, tėvui, seneliui ir uošviui Sibiro tremtiniui

mok. BENEDIKTUI BUTKUI

mirus, jo žmonai PRANEI, dukterims ALDONAI STEMPUŽIENEI ir NIJOLEI BRAZIENEI su šeimomis ir sūnui BENEDIKTUI reiškiamo gilią užuojautą

Marija, Viktoras ir Gailutė
Mariūnai

A. A. ONAI IZOKAITYTEI mirus, jos brolių

VLADĄ IZOKAITĮ

su šeima, seserį MARIJĄ ir kitus artimuosius giliai užjaučiame

Izabelė ir Antanas Jonaičiai
Mega Barniškaitė